

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ OPAVA

Souhrnná zpráva

**o plnění cílů a opatření Komunitního plánu rozvoje
sociálních a souvisejících služeb statutárního města Opavy
na období 2014 - 2016**

za rok 2015

Z podkladů pracovních skupin komunitního plánování

Zpracovala: Mgr. Monika Macháčová, Bc. Monika Svrčková

Březen 2016

Obsah:

I. Úvod

II. Plnění cílů a opatření

- 1/ Koordinační skupina**
- 2/ Pracovní skupina Senioři**
- 3/ Pracovní skupina Osoby se zdravotním znevýhodněním**
- 4/ Pracovní skupina Osoby s duševním onemocněním**
- 5/ Pracovní skupina Osoby se sociokulturním znevýhodněním**
- 6/ Pracovní skupina Děti, mládež, rodina**
- 7/ Pracovní skupina Osoby se specifickými sociálními problémy**

III. Struktura a zdroje financování cílů a opatření

IV. Závěr

Přílohy:

Příloha č. 1: Příklady dobré praxe poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb

Příloha č. 2: Seznam organizací, kterým byla poskytnuta účelová dotace na poskytování sociálních a souvisejících služeb v roce 2015 z rozpočtu SMO

Příloha č. 3: Souhrnná finanční tabulka 1: zdroje financování cílů a opatření KP v roce 2015

Příloha č. 4: Souhrnná finanční tabulka 2: procentuální podíl zdrojů financování cílů a opatření KP za rok 2015

I. Úvod

Souhrnná zpráva hodnotí druhý rok realizace Komunitního plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb statutárního města Opavy na období 2014 – 2016 (dále jen Komunitní plán). Komunitní plán byl schválen Zastupitelstvem statutárního města Opavy dne 15.12.2014 usnesením č. 28/2 ZM 14. Obsahuje celkem 22 cílů a 70 opatření navržených k realizaci v období let 2014 - 2016.

Zpráva vychází z údajů, které v závěrečných zprávách a vyúčtováních za r. 2015 uvádí poskytovatelé sociálních služeb.

Tabulka č. 1: celkový počet stanovených cílů a opatření

Název skupiny	Počet cílů	Počet opatření
Koordinační skupina	3	9
Pracovní skupina Senioři	2	8
Pracovní skupina Osoby se zdravotním znevýhodněním	4	13
Pracovní skupina Osoby s duševním onemocněním	1	9
Pracovní skupina Osoby se sociokulturním znevýhodněním	5	12
Pracovní skupina Děti, mládež, rodina	3	8
Pracovní skupina Osoby se specifickými sociálními problémy	4	11

Informace obsažené v souhrnné zprávě byly konzultovány s manažery jednotlivých pracovních skupin.

II. Plnění cílů a opatření

1/ Koordinační skupina

Garant: Mgr. Judita Kachlová, vedoucí odboru sociálních věcí

Počet členů: 9
Počet jednání PS: 43
Počet jednání KS: 5
Počet jednání Komise Rady SMO pro KP: 13

Popis koordinační skupiny (dále jen KS):

Dle organizační struktury Komunitního plánování v Opavě je koordinační skupina řídicí skupinou, která sdružuje garanta KP, koordinátora KP, manažery pracovních skupin, politické zástupce města – náměstka primátora pro sociální oblast, př. členy Komise Rady SMO pro komunitní plán, a hosty. Hlavním úkolem skupiny je řešení sociální problematiky, která se prolíná všemi pracovními skupinami KP.

Přehled definovaných cílů a opatření:

Cíl/ opatření	Název	Míra plnění
Cíl 1.1.	Optimalizace sítě poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit	
Opatření 1.1.1.	Podpora spolupráce a komunikace mezi poskytovateli sociálních služeb a souvisejících aktivit	splněno
Opatření 1.1.2.	Zvyšování informovanosti občanů o procesu komunitního plánování a jejich větší zapojení do tohoto procesu	splněno
Cíl 1.2.	Zkvalitňování procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit	
Opatření 1.2.1.	Podpora systematického vzdělávání účastníků procesu komunitního plánování a spolupráce s odbornou veřejností	částečně
Opatření 1.2.2.	Průběžné zkvalitňování systému dotací na sociální služby a související aktivity	splněno
Cíl 1.3.	Hledání optimálních způsobů zajištění potřebných sociálních služeb a souvisejících aktivit pro občany města Opavy	
Opatření 1.3.1.	Zjišťování aktuální potřeby sociálních služeb a souvisejících aktivit	splněno
Opatření 1.3.2.	Vytvořit systém pro zajištění odlehčovacích služeb (terénních, ambulantních a pobytových) na základě zjištění jejich stávající kapacity	nesplněno
Opatření 1.3.3.	Vytvoření systému pro zajištění terénních služeb pro cílové skupiny osoby se zdravotním znevýhodněním a seniory na základě zjištění jejich stávající kapacity	nesplněno
Opatření 1.3.4.	Umožnit využití sociálních služeb všem občanům města Opavy zajištěním bezbariérových přístupů	částečně
Opatření 1.3.5.	Udržení a podpora dobrovolnictví	splněno

Výstupy za rok 2015:

Cíl 1.1. Optimalizace sítě poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících aktivit

Podpora spolupráce a komunikace mezi poskytovateli sociálních služeb a souvisejících aktivit a zvyšování informovanosti občanů o procesu komunitního plánování a jejich větší zapojení do tohoto procesu:

- Informace o organizacích zapojených do procesu KPSS v Opavě byly veřejnosti v případě potřeby předávány ve zpravodaji Hláska, dále pak v rámci akce Den sociálních služeb (17.06.2015). Dne 03.12.2015 se uskutečnilo společné setkání všech pracovních skupin KP, v jehož rámci se konalo divadelní představení ve Slezském divadle Edith a Marlene.
- Ocenění pracovníků v pomáhajících profesích v r. 2015 neproběhlo, vzhledem k tomu, že bylo členy KS dohodnuto, že k předávání ocenění bude docházet co dva roky (bude se tedy konat až v r. 2016).
- Velmi se osvědčila dobrá praxe zavedená v minulých letech, a to, že se jednání pracovních skupin uskutečňují přímo v organizacích poskytujících sociální služby. Tuto dobrou praxi jsme uplatňovali také v roce 2015.
- Na podzim r. 2015 proběhlo dotazníkové šetření ke zjišťování potřeb pečujících osob a osob s mentálním a kombinovaným postižením, o kterém byla informována veřejnost prostřednictvím zpravodaje Hláska, TV Polaru, webových stránek i pracovních skupin KP. Do přípravy dotazníkového šetření se zapojila jak odborná, tak široká veřejnost.
- V souvislosti s připravovaným dotazníkovým šetřením vznikla tzv. Pracovní skupina pro úkol, do které se mimo zástupce MMO a poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb zapojila také široká veřejnost (pečující a zainteresované osoby).
- Na základě vyhodnocení loňské Souhrnné zprávy proběhla na pracovních skupinách diskuze o možném zapojení uživatelů a široké veřejnosti do procesu KPSS. Z pracovní skupiny Děti, mládež, rodina vzešel podnět ke spolupráci s OC Breda, a byla započata jednání k navázání možné spolupráce při pořádání akcí v rámci procesu KPSS.

Cíl 1.2. Zkvalitňování procesu plánování sociálních služeb a souvisejících aktivit

- V roce 2015 poskytovatelé sociálních služeb pořádali besedy a semináře zaměřené na různá aktuální témata, o kterých byli členové pracovních skupin informováni prostřednictvím pozvánek rozesílaných do pracovních skupin (např. Charita Opava – pořádání různých akcí a seminářů v návaznosti na získání ocenění Neziskovka roku 2014).
- V roce 2015 proběhla aktualizace dotačního řízení na rok 2016. O provedených změnách byli poskytovatelé sociálních služeb a souvisejících aktivit informováni na jednáních pracovních skupin. Nekonal se však seminář pro žadatele o dotaci z rozpočtu SMO na poskytování sociálních a souvisejících služeb, z tohoto důvodu je opatření systematické vzdělávání účastníků procesu KPSS splněno částečně.
- Do procesu KPSS i nadále docházeli také zástupci Psychiatrické nemocnice v Opavě, Slezské nemocnice v Opavě a Úřadu práce v Opavě, čímž došlo k propojení spolupráce mezi jednotlivými subjekty.
- Někteří jednání pracovních skupin navštívili poskytovatelé sociálních služeb z okolních obcí, kteří informovali o jimi poskytovaných službách a nabídce případné spolupráce s opavskými poskytovateli (např. Dům na půl cesty – Krnov, atd.).

Cíl 1.3. Hledání optimálních způsobů zajištění potřebných sociálních služeb a souvisejících aktivit pro občany města Opavy

- Zjišťování potřebnosti sociálních a souvisejících služeb - systém pro zjišťování potřebnosti bude nastaven pomocí dvou aktivit:
 - 1) Proběhla jednání se zástupci Slezské univerzity v Opavě za účelem specifikace zakázky plánovaného výzkumu, který bude sloužit jako podklad pro tvorbu nového komunitního plánu na období 2017 – 2019. V prosinci došlo k uzavření smlouvy mezi SLU a SMO.
 - 2) Krajský úřad Moravskoslezského kraje (dále KÚ MSK) oslovil zástupce sociálního odboru MMO s nabídkou spolupráce v rámci Individuálního projektu MSK *Efektivní naplňování střednědobého plánu v podmínkách v MSK*. Projekt je zaměřen na podporu procesu komunitního plánování (efektivní zjišťování potřeb na území obce, aktualizace a optimalizace sítě sociálních služeb, podpora obce v procesu vyjednávání podoby sítě sociálních služeb na území správního obvodu s MSK).

- Zajištění bezbariérovosti sociálních a souvisejících služeb: vyhodnocení tohoto opatření je uvedeno v rámci vyhodnocení cílů 3.3 a 4.1.
- Podpora dobrovolnictví: je navázána aktivní spolupráce s Dobrovolnickým centrem Elim Opava o.p.s. (účast na pracovních skupinách, vyhlášení druhého ročníku veřejného ocenění dobrovolníků pod záštitou náměstka pro sociální oblast). Celkový počet dobrovolníků v roce 2015: 123; počet organizací, které mají o dobrovolníky zájem: 31.
- Odlehčovací a terénní služby: také v roce 2015 organizace Vila Vančurova o.p.s. poskytovala pobytovou odlehčovací službu s kapacitou 2 míst. Služba je určena lidem ve věku od 50 let se sníženou soběstačností z důvodu jejich věku (senioři), chronického onemocnění či zdravotního postižení, o které pečuje v domácím prostředí jiná pečující osoba. Ambulantní ani terénní odlehčovací službu se však prozatím nepodařilo zřídit, stejně jako systém pro zajištění těchto terénních služeb. Z tohoto důvodu opatření nebylo splněno. V roce 2015 začali opět docházet na PS KP zástupci Sírius, p.o., kteří informovali o nabídce krátkodobých pobytů - nejedná se o registrovanou sociální službu, avšak alespoň touto formou je zabezpečeno odlehčení pečujícím osobám o děti/mladé dospělé s mentálním a kombinovaným postižením. I přesto je však kapacita odlehčovacích služeb v Opavě nedostatečná. Zjišťování chybějících kapacit bude předmětem výzkumu realizovaného ve spolupráci se Slezskou univerzitou v Opavě.

2/ Pracovní skupina Senioři

Manažer: Mgr. Monika Macháčová

Počet členů: 19, počet jednání pracovní skupiny: 7

Popis cílové skupiny:

Tato skupina se zabývá seniory ve věku od 60 let, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby, případně seniory ohroženými sociální izolací. Potřeba sociální pomoci roste zejména u osob s vyšším věkem.

Nejrizikovější skupiny seniorů lze vymezit následovně:

- senioři nad 80 let,
- samostatně žijící senioři či zcela izolované osoby (prostorově, emocionálně, bez kontaktů),
- senioři se zdravotními problémy, poruchami paměti a dalšími projevy stáří,
- senioři s příjmem na hranici sociální potřeby.

Přehled definovaných cílů a opatření:

Cíl/ opatření	Název	Míra plnění
Cíl 2.1.	Udržení a rozvoj terénních a ambulantních služeb	
Opatření 2.1.1.	Pečovatelská služba	splněno
Opatření 2.1.2.	Mobilní hospicová péče	splněno
Opatření 2.1.3.	Denní stacionář	splněno
Opatření 2.1.4.	Osobní asistence	splněno
Cíl 2.2.	Udržení a rozvoj pobytových služeb	
Opatření 2.2.1.	Udržení a zkvalitnění služeb v domovech pro seniory	splněno
Opatření 2.2.2.	Vznik odlehčovací služby pro seniory	splněno
Opatření 2.2.3.	Transformace penzionu Seniorcentra na pobytovou službu a doplnění chybějící kapacity v domovech pro seniory	částečně
Opatření 2.2.4.	Vznik nového domova se zvláštním režimem	nesplněno

Výstupy za rok 2015:

Cíl 2.1. Udržení a rozvoj terénních a ambulantních služeb

➤ **pečovatelská služba**

Služba je poskytována v domácnostech klientů (nebo v místě jejich přání a potřeby). Je důležité upozornit na skutečnost, že počet zájemců o poskytování pečovatelské služby stále narůstá, a to především v souvislosti s demografickými změnami ve společnosti (stárnutí populace). Pečovatelské služby jsou vhodnou alternativou k pobytovým službám pro seniory, umějí pružně reagovat na potřeby jednotlivců a jsou z finančního hlediska nejméně náročnou službou. Ve městě Opava službu poskytují celkem 3 poskytovatelé: Charita Opava, Pečovatelská služba OASA o.p.s. a Seniorcentrum Opava, p.o. Tito poskytovatelé se podílejí na plnění opatření, prezentují se na veřejných akcích SMO a evidují stále se narůstající poptávku po pečovatelských službách, a to nejen na území SMO, ale i v okolních obcích.

Charita Opava v roce 2015 přijala další pracovníci v sociálních službách, čímž služba mohla být poskytnuta většímu počtu klientů.

Pečovatelská služba OASA zavedla elektronický počítačový program ORION, který dopomohl k větší efektivitě a přehlednosti poskytování pečovatelských služeb a v roce 2015 došlo ke vzdělávání personálu v přímé péči (semináře, školení atd.).

Počet klientů pečovatelské služby za rok 2015: 660 (Charita, PS OASA, Seniorcentrum).

➤ **hospicová péče**

Ve městě Opava službu zajišťuje jediný poskytovatel, kterým je Charita Opava. Služba je zajišťována terénní formou přímo v domácnostech klientů, přičemž v roce 2015 byla poskytnuta 133 klientům. Charita Opava navázala výbornou spolupráci s lékaři, kteří zajišťují paliativní péči (onkologie, ambulance bolesti). Spolupracuje jak s praktickými lékaři, tak s lékaři v nemocnici, kteří informují rodinu o možném zajištění hospicové péče v domácím prostředí.

➤ **denní stacionář**

Poskytovatelem sociální služby denní stacionář pro seniory je Charita Opava, která eviduje spokojenost klientů s touto službou a rovněž přetrvávající zájem o umístění rodinného příslušníka ze strany pečujících osob, které oceňují, že je část dne kvalitně postaráno o jejich blízké. V roce 2015 službu stacionáře využilo 47 uživatelů.

➤ **osobní asistence**

Tuto službu ve městě zajišťuje jediný poskytovatel a to Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje, o.p.s. Zajištěním služby osobní asistence došlo k posílení nezávislosti a soběstačnosti osob se zdravotním postižením, posílení vlastních schopností a dovedností, zvýšení sebevědomí, umožnění a usnadnění jejich samostatného života a zlepšení kvality jejich života. Rovněž došlo k odlehčení pro pečující rodinné příslušníky a jejich podpoře.

V rámci služby je zároveň poskytována fakultativní služba individuální bezbariérová doprava, která je klienty využívána k přepravě do zdravotnických zařízení, institucí atd.

Celkový počet klientů za rok 2015: 81 (z toho 41 uživatelů jen osobní asistence, 30 uživatelů jen individuální bezbariérové dopravy a 10 uživatelů osobní asistence + individuální bezbariérové dopravy).

Cíl 2.2. Udržení a rozvoj pobytových služeb

➤ **domov pro seniory**

Ve městě Opava službu poskytují celkem 4 organizace: Domov Bílá Opava, p.o., Česká provincie Kongregace Dcer Božské Lásky (Domov sv. Zdislavy), Česká katolická Charita a Vila Vančurova o.p.s.

V Domově sv. Zdislavy došlo v roce 2015 k rekonstrukci výtahu, čímž se celá budova stala bezbariérovou. Po dobu rekonstrukce (červenec – srpen 2015) byl provoz sociální služby plnohodnotně zajištěn posílením personálního obsazení služby. Vzhledem ke stavebním pracím nebyla kapacita služby zcela naplněna – došlo k pozastavení příjmu žadatelů. Uživatelům bylo nabízeno velké množství společenských a kulturních aktivit (návštěvy divadel, výstav atd.), dále mohli využít hudební, výtvarné, sportovní, pracovní (tvorba výrobků), poradenské aktivity a jiné.

V Domově Bílá Opava byla dokončena rekonstrukce objektu na ulici Rooseveltova. Kapacita objektu byla v návaznosti na tuto rekonstrukci snížena na 41 klientů.

Domov Vila Vančurova o.p.s. v roce 2015 navýšil kapacitu na 35 míst, čímž se alespoň částečně doplnila chybějící kapacita pobytových služeb. Za rok 2015 službu využilo 53 klientů, se kterými se individuálně pracovalo na základě Psycho-biografického modelu. Klienti dále mohli využít aktivity cvičení, pečení, vaření, arteterapie, byl pro ně připraven kulturní program (přednášky, vystoupení a další).

K transformaci penzionu Seniorcentra na pobytovou službu však v roce 2015 nedošlo, z tohoto důvodu je opatření splněno částečně.

➤ **odlehčovací služba**

Jediným poskytovatelem této potřebné sociální služby ve městě Opava je Vila Vančurova o.p.s. Služba je určena lidem ve věku od 50 let se sníženou soběstačností z důvodu jejich věku (senioři), chronického onemocnění či zdravotního postižení, o které pečuje v domácím prostředí jiná pečující osoba. O službu je ze strany klientů zájem. Kapacita služby v organizaci Vila Vančurova o.p.s. jsou 2 lůžka. Celkový počet klientů za rok 2015: 17.

➤ **domov se zvláštním režimem**

Na plnění tohoto opatření se podílí Pečovatelská služba OASA Opava, o.p.s. Plánem je vystavět nový domov se zvláštním režimem v Opavě, s kapacitou 28 míst. Plánovaný výběr dodavatele a zahájení stavby nebylo v roce 2015 realizováno, vzhledem k tomu, že se organizace potýkala s komplikacemi se zahájením výstavby.

Zdroje informací a financování:

Souhrnné tabulky vypovídají převážně o zařízeních, které jsou podporovány v rámci dotací SMO na sociální a související služby.

Přehled o celkových částkách podle zdrojů financování jednotlivých cílů a opatření je uveden v souhrnných tabulkách (viz přílohy č. 3 a 4).

3/ Pracovní skupina Osoby se zdravotním znevýhodněním

Manažer: Mgr. Linda Schalková

Počet členů: 24, počet jednání pracovní skupiny: 7

Popis cílové skupiny:

Cílovou skupinu tvoří občané se zrakovým, sluchovým, kombinovaným a tělesným postižením či civilizačním onemocněním, kteří žijí trvale na území města Opavy a jejichž onemocnění či postižení je natolik znevýhodňuje, že potřebují využít sociální a související služby.

Přehled definovaných cílů a opatření:

Cíl/ opatření	Název	Míra plnění
Cíl 3.1.	Podpora a rozvoj služeb sociální prevence, sociální péče a poradenství	
Opatření 3.1.1.	Stabilizace služby sociální rehabilitace	splněno
Opatření 3.1.2.	Podpora rané péče pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením a ohroženým vývojem	splněno
Opatření 3.1.3.	Podpora samostatného bydlení	nesplněno
Opatření 3.1.4.	Navýšení kapacity chráněného bydlení	splněno
Opatření 3.1.5.	Stabilizace služeb odborného sociálního poradenství	splněno
Opatření 3.1.6.	Stabilizace a rozvoj služby denního stacionáře	částečně
Opatření 3.1.7.	Udržení a rozvoj osobní asistence	částečně
Opatření 3.1.8.	Podpora tlumočnické služby pro osoby se sluchovým postižením	splněno
Cíl 3.2.	Podpora uplatnění osob se zdravotním postižením na trhu práce	
Opatření 3.2.1.	Podpora chráněného zaměstnávání	splněno
Opatření 3.2.2.	Podpora začleňování osob se zdravotním postižením na trhu práce	splněno
Cíl 3.3.	Odstraňování bariér a zvyšování mobility handicapovaných osob	
Opatření 3.3.1.	Rozvoj individuální bezbariérové dopravy	splněno
Opatření 3.3.2.	Odstraňování bariér na veřejných prostranstvích a v budovách	splněno
Cíl 3.4.	Podpora souvisejících aktivit	
Opatření 3.4.1.	Podpora svépomocných aktivit	splněno

Výstupy za rok 2015:

Cíl 3.1. Podpora a rozvoj služeb sociální prevence, sociální péče a poradenství

➤ **sociální rehabilitace**

Služba je v Opavě poskytována ambulantní a terénní formou a je zajištěna organizacemi KAFIRA o.p.s. a Charita Opava.

Službu sociální rehabilitace poskytovanou organizací KAFIRA o.p.s. využilo 30 uživatelů, z toho 25 s bydlištěm v Opavě. 13 ti z nich byla doporučena vhodná kompenzační pomůcka, vč. poskytnutí pomoci se získáním příspěvku na její koupi. 1 nevidomý uživatel se v rámci nácviku prostorové orientace a samostatného pohybu naučil samostatně zvládat trasu na zastávku MHD a do zařízení, kde využívá služby. U dvou uživatelů probíhal v průběhu roku nácvik Braillova písma.

K naplnění opatření dále přispěly aktivity vedoucí k udržení a zvýšení zaměstnatelnosti a zaměstnanosti stojící na principech podporovaného zaměstnávání - nově byl vytvořen a zaveden kurz komunikačních a sociálních dovedností, dále byly realizovány 2 PC kurzy pro pokročilé (2 klienti), 5 kurzů angličtiny (počet klientů v kurzech 9), 1 kurz komunikačních a sociálních dovedností (2 klienti). Rovněž došlo k realizaci aktivit pro získání a rozvoj kompetencí pro práci s náročnou kompenzační pomůckou na bázi PC - 6 kurzů (6 klientů).

Dalším úspěchem je, že se pro jednu uživatelku s těžkým zrakovým postižením podařilo najít zaměstnání.

Kromě uvedených nácviků specifických dovedností byly realizovány aktivizační zájmové činnosti (8 jednorázových jednodenních akcí, 1 dvoudenní akce, 2 pravidelné aktivity - kreativní dílny a internetový klub).

Na realizaci opatření se podílí rovněž Charita Opava (Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlašovičkách), která považuje za velký úspěch, že se v roce 2015 podařilo zcela osamostatnit 8 klientů a ukončit tímto smlouvu o poskytnutí sociální rehabilitace a 1 uživatelka uzavřela pracovní smlouvu. Dále se 11 klientů zúčastnilo nácviků práce na PC a 15 klientů nácviků prostorové orientace a samostatného pohybu, z toho 4 uživatelé samostatně dojdou např. na poštu.

➤ **raná péče**

Služba je v Opavě poskytována pouze terénní formou a je zajišťována třemi poskytovateli: Slezská diakonie – Poradna rané péče MATANA, Středisko rané péče SPRP Ostrava – Raná péče pro rodiny dětí se zrakovým a kombinovaným postižením ve městě Opava a Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. – Raná péče pro Moravu a Slezsko.

Všichni uvedení poskytovatelé se každoročně zúčastňují tzv. „Týdnu rané péče“ (probíhají přednášky a prezentace nejrůznějších aktivit souvisejících s poskytováním služby rané péče). Dále proběhl vzdělávací kurz pro poradce rané péče s názvem Vzdělávací program pro pracovníky v oblasti sociální práce s dětmi se zdravotním postižením a jejich rodinami v rozsahu 152 hodin.

V rámci rané péče se každoročně uskutečňují podpůrné a svépomocné rodičovské skupiny, probíhají setkávání rodin s tematickými aktivitami a pobyty pro rodiny.

Organizaci Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s. se v roce 2015 zvýšil počet uživatelů služby rané péče o 1 rodinu a podařilo se uskutečnit týdenní pobyt pro rodiny s dětmi se sluchovým postižením a jejich sourozence (účast i 2 rodin z Opavy).

➤ **podpora samostatného bydlení**

Opatření se nepodařilo prozatím zrealizovat. Předpokladem pro plnění tohoto opatření bylo, že budou vyčleněny nebo nalezeny nové byty pro vznik nové služby podpora samostatného bydlení. Toto se však doposud nepodařilo, ale naplnění tohoto cíle zůstává nadále v řešení.

➤ **chráněné bydlení**

Na realizaci opatření se podílí Charita Opava, které se v roce 2015 podařilo navýšit kapacitu chráněného bydlení o 3 byty. Úspěchem rovněž je, že 1 uživatel začal studovat, 6 uživatelů se zdokonalilo v nácvicích péče o domácnost (jedná se hlavně o úklid domácnosti) a 7 uživatelů projevilo zájem o nácviky vaření.

Klientům chráněného bydlení se podařilo zprostředkovat nejrůznější volnočasové aktivity - návštěvy kulturních akcí, přednášek, výstav atd. (Charita Opava – Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlašovičkách).

➤ **odborné sociální poradenství**

Službu zajišťovali celkem 2 poskytovatelé – Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých v ČR (SONS) a Centrum pro zdravotně postižené MSK (CZP MSK).

SONS je poradna specializovaná na poskytování pomoci při řešení nepříznivé či nestandardní životní situace osob se zrakovým postižením (v rámci odborného sociálního poradenství zajišťuje rovněž půjčovnu kompenzačních pomůcek).

V roce 2015 navštívilo poradnu celkem 69 uživatelů a proběhly 2 semináře - projekt SONS ČR s názvem *Braňte se! Osvěta v oblasti nekalých praktik prodejců, proti manipulaci ze strany rodinných příslušníků a dluhové pasti pro seniory s těžkým zrakovým postižením* (12 uživatelů) a dále *Zavádění eGovernmentu v České republice* pořádaný v rámci projektu *Vzdělávání dospělých s těžkým zrakovým postižením v oblasti počítačové gramotnosti v návaznosti na zavádění eGovernmentu v České republice* (13 uživatelů).

Dále proběhly 2 akce (prezentace firem vyrábějících kompenzační pomůcky) za účasti 18 uživatelů služby.

CZP MSK pak poskytuje pomoc a podporu osobám, které se v nepříznivé sociální situaci ocitly z důvodu zdravotního postižení nebo vysokého věku. Poradenství využilo v roce 2015 celkem 846 uživatelů. V rámci poradny pro osoby se zdravotním postižením pomohli poradenští pracovníci s oslovením nadací a získáním finančních darů na pořízení kompenzačních pomůcek a zajištění sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením.

➤ **denní stacionáře**

Na plnění opatření se podílel poskytovatel Charita Opava - Denní stacionář Mraveneček. Provoz stacionáře se podařilo zajistit se zcela naplněnou kapacitou. Uživatelům byla i v roce 2015 umožněna účast na společenském životě (celodenní výlet, kulturní akce, přednášky) a současně tak bylo odlehčeno rodinám v péči o osobu s těžkým zdravotním postižením. V denním stacionáři docházelo skrze poskytované aktivity k rozvoji uživatelů dle jejich osobních preferencí - práce s Montessori pomůckami, bazální stimulace, podpora komunikace, v rámci ergoterapie probíhalo pečení moučníků a příprava studené kuchyně, dále probíhala arteterapie, muzikoterapie, fyzioterapie, hydroterapie – perličková koupel a sensorická stimulace v tzv. sensorické místnosti.

V roce 2015 byl stacionář v provozu 229 dnů, kdy jej navštěvovalo 19 uživatelů (celkem 7349 klientohodin). Došlo ke stabilizaci sociální služby denního stacionáře, nikoliv však k jejímu rozvoji, z tohoto důvodu je opatření splnění částečně.

V rámci plnění opatření se nerealizovalo zajištění vzniku nového stacionáře s obdobnou koncepcí péče, vzhledem k tomu, že dle revize počtu zájemců o službu v poradníku není vznik nového stacionáře nutný.

Pracovníci stacionáře evidují poptávku po vzniku zařízení pro osoby s poruchou autistického spektra, které po ukončení povinné školní docházky zůstávají v domácím prostředí. V Opavě není poskytována žádná sociální služba zaměřující se na osoby s autismem, přičemž počet těchto dětí v posledních letech rapidně narůstá.

➤ **osobní asistence**

Tuto službu ve městě zajišťuje jediný poskytovatel a to Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje, o.p.s. Zajištěním služby osobní asistence došlo k posílení nezávislosti a soběstačnosti osob se zdravotním postižením, posílení vlastních schopností a dovedností, zvýšení sebevědomí, umožnění a usnadnění jejich samostatného života a zlepšení kvality jejich života. Rovněž došlo k odlehčení pro pečující rodinné příslušníky a jejich podpoře.

V rámci služby je zároveň poskytována fakultativní služba individuální bezbariérová doprava, která je klienty využívána k přepravě do zdravotnických zařízení, institucí atd.

Celkový počet klientů za rok 2015: 81 (z toho 41 uživatelů jen osobní asistence, 30 uživatelů jen individuální bezbariérové dopravy a 10 uživatelů osobní asistence + individuální bezbariérové dopravy). Vzhledem ke skutečnosti, že v roce 2015 nedošlo k rozvoji služby, je opatření splněno částečně.

➤ **tłumočnická služba pro osoby se sluchovým postižením**

Tuto službu v Opavě zajišťuje poskytovatel Centrum služeb pro neslyšící a nedoslýchavé, o.p.s. a to terénní a ambulantní formou. Průběžně dochází k informování veřejnosti o službě prostřednictvím veřejných akcí, letáků atd. Za rok 2015 byla služba poskytnuta 1 opavskému klientovi, je však evidován nárůst klientů na další rok.

Cíl 3.2. Podpora uplatnění osob se zdravotním postižením na trhu práce

➤ **chráněné zaměstnávání**

Největším zaměstnavatelem osob s nejrůznějším zdravotním postižením (tělesné, smyslové či kombinované) zapojený do komunitního plánování v Opavě je Charita Opava.

Celkový počet zaměstnanců chráněných dílen charity Opava za rok 2015 byl 102 s celkovým úvazkem 76,29.

V rámci projektu ROP a s pomocí dotace Úřadu práce ČR a MSK se podařilo vybudovat v chráněných technických dílnách nové pracoviště pro skartaci dokumentů, a to jak dokumentů v papírové podobě tak skartaci dat v elektronické podobě – tzv. demagnetizace. Spolupráce s ÚP ČR a SMO probíhala na nadstandardní úrovni, pro SMO byly realizovány různé zakázky. Dále se podařilo zrekonstruovat více jak 100 m² nových ploch v dílně ve Vlačstovičkách, čímž vznikla nová keramická dílna, šatna pro muže, rozšířily se šatny pro ženy a šicí dílna. Tyto změny zlepšily pracovní podmínky OZP a umožní v následujícím období přijmout další lidi s postižením.

V rámci zkvalitnění a plánovaného rozšíření činnosti chráněných dílen a v návaznosti na další aktivity CHO jako např. péči o duševně nemocné, poskytovatel projevuje předběžný zájem o část areálu Dukelských kasáren.

➤ **podpora začleňování osob se zdravotním postižením na trhu práce**

KAFIRA o.p.s. poskytuje uživatelům služeb i zaměstnavatelům informace o možnostech zaměstnávání OZP, informační servis a zprostředkování služeb z oblasti vzdělávání a začleňování na trh práce. Uživatelům je poskytována podpora při hledání, získání a udržení pracovního místa (např. společná příprava životopisu a motivačního dopisu, trénink účasti aj.) a aktivní jednání se zaměstnavateli a Úřadem práce ČR.

V r. 2015 došlo nejen k udržení činností v rámci této aktivity, ale také k rozvoji. Byl přijat nový pracovník na částečný úvazek, který se zaměřoval pouze na podporu pracovního začleňování uživatelů, takže bylo možné se intenzivněji věnovat uživatelům v této oblasti.

Dále byl metodicky vytvořen a zaveden skupinový kurz *Nácvik komunikačních a sociálních dovedností* (2 uživatelé) a podařilo se najít práci na chráněném trhu práce pro jednoho uživatele.

CZP MSK nezaměstnaným osobám se zdravotním postižením nabízelo pracovní poradenství a účast na projektech spolufinancovaných evropskou unií zaměřených na integraci osob se zdravotním postižením na trh práce.

V rámci projektu *Na trhu práce máme své místo!* bylo poskytnuto pracovní poradenství osobám se zdravotním postižením, individuální psychologické poradenství, pracovní a bilanční diagnostika, rekvalifikace, podpůrné skupiny, kurz komunikačních dovedností, podpora a poradenství zaměstnavatelům a došlo k realizaci šesti přednášek věnujícím se pracovnímu poradenství široké veřejnosti.

Největším úspěchem je, že 17 účastníků v průběhu realizace tohoto projektu nastoupilo do zaměstnání (celkový počet účastníků 24).

Na realizaci opatření se podílí rovněž Úřad práce v Opavě, jehož zástupce je aktivním členem pracovní skupiny *Osoby se zdravotním znevýhodněním*. Je tak nastavena užší spolupráce na úseku koordinace poskytování sociálních služeb a služeb zaměstnanosti osobám se zdravotním postižením. Propojenost a vzájemná znalost činností jednotlivých subjektů zainteresovaných na řešení situace osob se zdravotním postižením je předpokladem pro účinnou pomoc.

Cíl 3.3. Odstraňování bariér a zvyšování mobility handicapovaných osob

➤ **individuální bezbariérová doprava**

Jediným poskytovatelem této služby v Opavě je CZP MSK. V průběhu roku 2015 se uživatelé nejčastěji dopravovali do zdravotnických zařízení, institucí veřejné a státní správy, zařízení sociálních služeb či obchodních center. V roce 2015 byla služba poskytnuta 40 osobám se zdravotním postižením.

➤ **odstraňování bariér na veřejných prostranstvích a v budovách**

Na realizaci opatření se podílí Sjedenocná organizace nevidomých a slabozrakých (SONS). Za velký úspěch je považováno, že se podařilo vyjednat s představiteli obchodního centra Breda zpřístupnění České pošty pro nevidomé osoby, dále se podařily odstranit architektonické bariéry ve Slezské nemocnici v Opavě (nový pavilon N) a proběhla elektronická komunikace s Magistrátem města Opavy, odborem dopravy, ohledně upozornění

na zábory pozemků, lešení, reklamních poutačů atd. Dále došlo ke korektuře Braillových popisků na obalech léků (Model obaly, a.s. Opava), zeměpisných map měst v ČR, ověření funkčnosti bankomatů České spořitelny a k průběžnému informování uživatelů o změnách v oblasti architektonických bariér na území města Opavy.

Cíl 3.4. Podpora souvisejících aktivit

➤ svépomocné aktivity

Jedná se o podporu aktivit, které doplňují registrované sociální služby.

V rámci souvisejících aktivit se realizují pobytové akce, rekondiční pobyty, sportovní aktivity, edukační činnosti, zájezdy, společenské akce a volnočasové aktivity.

Související aktivity poskytují tyto organizace: Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, z.s., okresní organizace Opava, Sdružení zdravotně postižených v ČR – okresní výbor Opava, Svaz tělesně postižených v ČR, z.s. – okresní organizace Opava, Klub Bechtěreviků ČR, z.s., Slezský klub stomiků Opava z.s.

Počet členů souvisejících aktivit za rok 2015: 7284 (celkem za všechny vyjmenované organizace).

Zdroje informací a financování:

Souhrnné tabulky s přehledem financování vypovídají převážně o zařízeních, které jsou podporovány v rámci dotací SMO na sociální a související služby.

Přehled o celkových částkách podle zdrojů financování jednotlivých cílů a opatření je uveden v souhrnných tabulkách (viz přílohy č. 3 a 4).

4/ Pracovní skupina Osoby s duševním onemocněním

Manažeri: Ing. Soňa Harasimová

Počet členů: 21, počet jednání pracovní skupiny: 7

Popis cílové skupiny:

Cílovou skupinu tvoří primárně osoby se zdravotním postižením s důrazem na osoby s chronickým duševním onemocněním, osoby s psychosociálními obtížemi a v psychosociální krizi a dále osoby s mentálním a kombinovaným postižením. Jedná se o osoby, jejichž onemocnění či postižení je znevýhodňuje do takové míry, že k udržení jejich kvality života je žádoucí zapojit odbornou péči a podporu sociálních, souvisejících či dalších návazných služeb zaměřených na specifika a práci s uvedeným typem zdravotního postižení. Věkovou strukturu tvoří lidé ve věku od 16 do 64 let.

Přehled definovaných cílů a opatření:

Cíl/ opatření	Název	Míra plnění
Cíl 4.1.	Podpora a optimalizace sociálních a souvisejících služeb pro osoby s duševním onemocněním, mentálním a kombinovaným postižením	
Opatření 4.1.1.	Podpora služeb odborného sociálního poradenství	částečně
Opatření 4.1.2.	Rozšíření osobní asistence	částečně
Opatření 4.1.3.	Podpora služeb chráněného a podporovaného bydlení a navýšení jejich kapacity	splněno
Opatření 4.1.4.	Vytvoření podmínek pro vznik pobytových odlehčovacích služeb	nesplněno
Opatření 4.1.5.	Rozšíření služeb následné péče	splněno
Opatření 4.1.6.	Rozšíření kapacity služeb sociální prevence (sociální rehabilitace a sociálně terapeutických dílen)	částečně
Opatření 4.1.7.	Vytváření a rozvoj podmínek pro pracovní uplatnění cílové skupiny	splněno
Opatření 4.1.8.	Zajistit bezbariérovost v zařízeních poskytujících sociální a související služby	částečně
Opatření 4.1.9.	Podpora procesu Transformace psychiatrické péče na území statutárního města Opavy	splněno

Výstupy za rok 2015:

Cíl 4.1. Podpora a optimalizace sociálních a souvisejících služeb pro osoby s duševním onemocněním, mentálním a kombinovaným postižením

➤ odborné sociální poradenství

Služba je strategicky umístěna v blízkosti areálu Psychiatrické nemocnice v Opavě (areál Slezské nemocnice, bývalý klášter) a umožňuje tak řešit aktivně a včas sociální problémy (finance, práce, bydlení, vztahy) jak pacientů nemocnice, tak přílehlých psychiatrických ordinací.

Z důvodu nedostatku finančních prostředků v roce 2015, došlo ke zkrácení provozní doby ambulantní formy poradenství (ze 4 na 3 dny v týdnu) a tím i k mírnému poklesu počtu klientů (ze 121 na 97). Z obdobného důvodu nedošlo rovněž k navýšení personálního zajištění služby. Z těchto důvodů bylo opatření splněno pouze částečně.

V rámci terénní formy odborného sociálního a pracovního poradenství se 13 klientů připravovalo na práci, za úspěch je považováno, že 19 klientů služby našlo pracovní uplatnění

a bylo pro ně vymezeno chráněné pracovní místo v návazném projektu Podporované zaměstnávání OZP při ANIMA VIVA z.s. (systémová provázanost obdobně jako u služby SR). Byla navázána spolupráce s ÚP Opava – vytvoření společensky účelného pracovního místa pro 1 PSS (sociální a pracovní asistent), aby bylo zajištěno udržení terénní formy služby v úvazku 0,7 od 5/2015. 7 klientů využívalo v r. 2015 podpůrnou individuální psychoterapii v rámci poradny.

➤ **osobní asistence**

Zajištěním služby osobní asistence došlo k posílení nezávislosti a soběstačnosti osob se zdravotním postižením, posílení vlastních schopností a dovedností, zvýšení sebevědomí, umožnění a usnadnění jejich samostatného života a zlepšení kvality jejich života. Rovněž došlo k odlehčení pro pečující rodinné příslušníky a jejich podpoře. Tuto službu ve městě zajišťuje jediný poskytovatel CZP MSK.

V rámci služby je zároveň poskytována fakultativní služba individuální bezbariérová doprava, která je klienty využívána k přepravě do zdravotnických zařízení, institucí atd.

Celkový počet klientů za rok 2015: 81 (z toho 41 uživatelů jen osobní asistence, 30 uživatelů jen individuální bezbariérové dopravy a 10 uživatelů osobní asistence + individuální bezbariérové dopravy).

K rozšíření služby osobní asistence v roce 2015 nedošlo, z tohoto důvodu je opatření splněno pouze částečně.

➤ **chráněné a podporované bydlení**

Poskytovateli služby chráněného a podporovaného bydlení ve městě Opava jsou Charita Opava, FOKUS-Opava, z.s., Ekpa, z.s. a JINAK o.p.s.

Služba chráněné bydlení byla v r. 2015 poskytnuta celkem 15 uživatelům, z nichž 3 uživatelé se posunuli do služby s menší individuální mírou podpory (samostatné bydlení, služby následné péče). Za úspěch je považováno, že si 4 uživatelé našli a udrželi práci, 1 uživatel studuje SŠ s maturitou a 9 uživatelů úspěšně zvládá výuku hospodaření s penězi, z toho 1 uživatelka úspěšně zvládá insolvenční podmínky. 11 osob pravidelně navštěvuje nácviky vaření a zvládá úpravy jednoduchých jídel, 5 uživatelů pečení. Celkem 10 uživatelů se zúčastnilo programu cílených exkurzí do následných služeb. Došlo k udržení stávající kapacity služby (8 bytů, tj. 11 lůžek), zkvalitnění služby vzhledem k novým programům a k rekonstrukci prostor (zateplení budovy, renovace kuchyňské linky, úprava zahrádky). V r. 2014-2015 proběhla rekonstrukce půdního prostoru objektu CHB Komenského 841/18, nově vytvořené 3 byty však přešly do režimu služby následné péče pobytové z důvodu potřeb uživatelů a nutnosti přesunu stávajících uživatelů z objektu U Trojice 7. Kapacita služby se tedy nezměnila (Charita Opava).

V organizaci Ekpa se klienti v roce 2015 účastnili osvětových, společenských a kulturních akcí (besedy v Psychiatrické nemocnici na odborná témata, přednášky, divadelní představení, výlety do přírody atd.). Za rok 2015 měla organizace 40 klientů.

U služby Podpora samostatného bydlení JINAK došlo v roce 2015 k navýšení kapacity služby o 3 osoby (dohromady 8 klientů). 4 klienti byli zaměstnáni na otevřeném trhu práce, 2 využívají návazných sociálních služeb a 1 klient pracuje příležitostně na dohodu o provedení práce. Dále byli přijati 3 pracovníci v přímé práci na plný pracovní úvazek (k datu 31.12.2015 byl celkový počet pracovníků v terénu 4) a došlo k navýšení úvazku sociálního pracovníka na 0,7 (JINAK o.p.s.).

Pracovníci FOKUSU- Opava v rámci služby podpora samostatného bydlení motivují klienty ve spolupráci se svým psychiatrem, vysvětlují, jak je důležité užívat naordinované léky, dodržovat denní režim, střídat aktivitu a odpočinek. Zároveň klienty podporují v aktivním životě, v udržování vztahů s rodinou a přáteli a v řešení své nepříznivé finanční situace. Za úspěch je považováno, že se v roce 2015 jeden klient zcela osamostatnil a našel si vlastní pronájem. V současné době zvládá bydlet sám, s menší podporou. Za další úspěch je považováno, že se v roce 2015 díky projektu podpořeného z Norských fondů podařilo vytvořit spolu s Psychiatrickou nemocnicí v Opavě základ multidisciplinárního týmu, v rámci kterého se prolíná zdravotnická a sociální péče poskytovaná osobám s duševním onemocněním.

➤ **odlehčovací služba**

Odlehčovací služba pro tuto cílovou skupinu nebyla v roce 2015 zřízena (nebyl nalezen vhodný poskytovatel). Na území města Opavy však působí krajská příspěvková organizace Sírius, která poskytuje alespoň krátkodobé pobyty, a to především pro děti a mladé dospělé, s cílem umožnit pečujícím osobám oddech a odpočinek a podpořit je v možnosti ověřit si bezpečí poskytovaných služeb.

V roce 2015 bylo podpořeno krátkodobými pobyty 9 osob (z toho 1 osoba v mimořádné situaci). Dohromady proběhlo celkem 17 krátkodobých pobytů, jelikož některé osoby využívaly tyto pobyty opakovaně.

Opatření i přes výše uvedené skutečnosti nebylo splněno, vzhledem k tomu, že nedošlo k vytvoření podmínek pro vznik pobytových odlehčovacích služeb.

➤ **služby následné péče**

Charita Opava v roce 2015 poskytla službu následné péče celkem 47 klientům (z toho 14 v pobytové formě a 33 ve formě ambulantní). Všechny nabízené aktivity ambulantní formy byly v roce 2015 zachovány – aktivita „Setkávárna“ (průměrná návštěvnost aktivit: 12 kl., trénování paměti, socioterapeutické aktivity), vaření, pečení a kultura stolování (10 kl.), dále práce na PC a s internetem (4 kl.). Mimo uvedené aktivity mohli uživatelé individuálně využít služeb socioterapeutických rozhovorů, ochrany práv a zájmů (jednání s úřady atd.).

Z prostředků projektu ROP byla v roce 2015 provedena rekonstrukce půdních prostor objektu pobytové služby následné péče v Suchých Lazcích. Vznikly tak 2 nové byty a rehabilitační místnost. Pro zvýšení kvality služby byl rovněž navýšen počet úvazků pracovníků v přímé péči o 0,325.

Ambulantní forma služeb následné péče byla poskytována také organizací FOKUS-Opava, která v uvedených činnostech uspokojila následující počet klientů: výuka na počítači – 5, výuka anglického jazyka – 9, vaření – 14, nácvik praní prádla – 2. V roce 2015 se podařilo nalézt práci na nechráněném trhu práce v místě bydliště pro klientku s duševním onemocněním.

➤ **služby sociální prevence**

Opatření bylo naplněno částečně, a to z toho důvodu, že došlo k navýšení kapacity pouze u jednoho z poskytovatelů služby sociální rehabilitace.

- **sociální rehabilitace:**

Pro danou cílovou skupinu službu zajišťují celkem dva poskytovatelé: ANIMA VIVA z.s. a FOKUS-Opava.

V organizaci ANIMA VIVA, z.s. probíhala sociální rehabilitace prostřednictvím následujících činností: nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začleňování (nácvik péče o domácnost, nácvik obsluhy běžných zařízení a spotřebičů, nácvik dovedností potřebných k úředním úkonům, nácvik orientace a samostatného pohybu, nácvik obsluhy a přípravy nápojů) – zapojeno 28 klientů; nácviky dovedností k získání či udržení zaměstnání – zapojeno 10 klientů; aktivity zaměřené na zprostředkování kontaktu se společenským prostředím (doprovod klienta, nácvik běžných a alternativních způsobů komunikace, nácvik chování ve společenských situacích, nácvik schopnosti využívat dopravní prostředky – zapojeno 17 klientů; vzdělávací a aktivizační činnosti (nácvik PC dovedností, výuka angličtiny, trénink kognitivních funkcí, trénink kognitivních funkcí Feuersteinovou metodou, muzikoterapie, dramaterapie, nácvik jemné a hrubé motoriky, akce a návštěvy společenských akcí) - zapojeno 72 klientů; pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí - zapojeno 20 klientů.

V roce 2015 byla dokončena rekonstrukce budovy Liptovská 21, kde je služba poskytována. Díky této rekonstrukci se budova stala bezbariérovou, čímž došlo ke zkvalitnění služby. V souvislosti s ukončenou rekonstrukcí došlo k navýšení kapacity služby sociální rehabilitace nad rámec Individuálního projektu Moravskoslezského kraje, v návaznosti na proces transformace Mariana, p.o.

Organizace Fokus se v roce 2015 věnovala činnostem zaměřených na dlouhodobé, pravidelné a systematické znovuobnovování, procvičování a udržení sociálních návyků a pracovních dovedností. Zaměřovali se na oblast komunikačních dovedností uživatelů (např. systémem Makaton, formou muzikoterapie, kurzu příjemného vystupování (3 klienti), čtení a porozumění textu, apod.), na oblast sociálního kontaktu (práce ve skupinách – komunikace ve skupině, muzikoterapie, kontakt se společenským prostředím, kurz tance a společenského chování (41 klientů), apod. Dále došlo k procvičování kognitivních funkcí (zejména paměť-pozornost-koncentraci-schopnost vyjadřování a porozumění - formou hry, jednoduchými tréninkovými aktivitami, atd.) a procvičování jemné a hrubé motoriky či provádění nácviku pracovních dovedností - především pracovním postupem výroby papírových košíků a výroby mýdla (20 klientů).

- **sociálně terapeutické dílny:**

Tuto sociální službu navštěvují mj. také klienti z chráněných a podporovaných bydlení, kteří paralelně s poskytováním této služby dochází také do zaměstnání, což svědčí o kvalitní

spolupráci mezi jednotlivými subjekty. V roce 2015 se nepodařilo navýšit kapacitu služby, protože to prostory, ve kterých je služba momentálně poskytována a nedostatek finančních prostředků neumožňují. (Charita Opava – sociálně terapeutická dílna RADOST). Celkový počet klientů za rok 2015: 62.

➤ **vytváření a rozvoj podmínek pro pracovní uplatnění cílové skupiny**

Na plnění opatření se podílí organizace ANIMA VIVA z.s. a FOKUS-Opava, z.s. U organizace ANIMA VIVA z.s. došlo k navázání spolupráce s CZP MSK a Slezským zemským muzeem Opava – Arboretum v Novém Dvoře a dále k přestěhování do nově zrekonstruované budovy KC Liptovská, kde došlo k rozvoji pracovních míst pro pozice pomocný provozní pracovník. K uplatnění na těchto provozních pozicích došlo v recepci Centra ANIMA Opava - sociální rehabilitace, k navýšení došlo i u pracovníků zajišťujících úklid vnitřních a venkovních prostor KC Liptovská. OZP zaměstnanci rovněž vyráběli drobné dekorační předměty a výrobky, které mohli prezentovat a prodávat na akcích SMO. K pracovnímu uplatnění cílové skupiny rovněž přispěla veřejně přístupná tréninková kavárna KC Liptovská s akcentem na destigmatizaci osob s duševním onemocněním.

Dále v ANIMA VIVA z.s. došlo k vymezení chráněných pracovních míst a od 2. čtvrtletí 2015 se ANIMA VIVA z.s. stala organizací zaměstnávající více jak 50% OZP a tedy poskytovatelem náhradního plnění.

Organizace ANIMA VIVA z.s. zaměstnávala v roce 2015 osoby se zdravotním postižením, či znevýhodněním v celkovém počtu 20.

FOKUS-Opava, z.s. zařadil klienty, kteří projevíli zájem o práci v chráněné dílně, do nácviku pracovních dovedností. Pod vedením sociálního pracovníka se snažili naučit dodržování režimu pracovní doby, zlepšovat si manuální zručnost i schopnost komunikace s kolegy, nacvičit si co nejlépe jednotlivé pracovní činnosti – provádět je bez chyb a co nejrychleji dle svých individuálních možností. Po absolvování nácviku pracovních dovedností klient dále postoupí do CHD Fokusu, popřípadě jiné CHD či na nechráněný trh práce.

V roce 2015 organizace zaměstnávala dalších 16 osob (celkem 41) v chráněné dílně.

➤ **bezbariérovost v zařízeních poskytujících sociální a související služby**

Sociální poradna organizace ANIMA VIVA z.s. byla přestěhována do prostor bývalého kláštera (Slezská nemocnice v Opavě), kde je do kanceláře poradny umožněn bezbariérový přístup (zadním vchodem ze dvora). V r. 2015 byla dokončena rekonstrukce budovy Liptovská 21 v Opavě Kylešovicích, kde ANIMA VIVA z.s. poskytuje sociální rehabilitaci. Díky této rekonstrukci se budova mj. stala bezbariérovou. Ostatním poskytovatelům, kteří se podílejí na plnění tohoto opatření, se nepodařilo zajistit bezbariérovost prostor, ve kterých služby klientům poskytují.

➤ **podpora procesu transformace psychiatrické péče na území SMO**

V rámci projektu podpořeného z Norských fondů byl vytvořen spolu s PN v Opavě základ multidisciplinárního týmu, kde se prolíná zdravotnická a sociální péče poskytovaná osobám s duševním onemocněním (FOKUS-Opava, z.s.).

V roce 2015 dále došlo k navázání intenzivní spolupráce s PN Opava v rámci společně pořádaných akcí a k propagaci např. v rámci Týdnů duševního zdraví. Konaly se společné akce a byla navázána spolupráce v projektech s PN Opava, Denním stacionářem MOST a spolupracujícími organizacemi v rámci bydlení a zaměstnávání osob s duševním onemocněním (Charita Opava, FOKUS-Opava, z.s., ANIMA VIVA z.s.).

V roce 2015 se konala 3x prezentační komunita služeb CHB a NP na PN Opava (tj. 3x 40 osob) a pacienti PN Opava 2x navštívili středisko Chráněné a podporované bydlení Charity Opava (tj. 2x 20 osob).

Zástupci Charity Opava se pravidelně účastnili Festivalu za ploty v PN Opava, organizovali celorepublikové setkání pracovní skupiny pro bydlení Asociace komunitních služeb péče o duševní zdraví a poskytli odbornou praxi pro její členy na PN v Opavě a v denním stacionáři MOST, za podpory ANIMA VIVA z.s. (poskytnutí prostor centra v Kylešovicích, exkurze). Proběhlo jednání o další spolupráci v rámci zaměstnání peer konzultanta se stacionářem MOST.

V rámci týdnů duševního zdraví byly dále organizovány akce pro pacienty PN Opava a spolupracující organizace v rámci komunitní péče v Obecním domě Opava (beseda s peer konzultantkou Zahrady 2000 – účast 80 uživatelů, Divadelní představení pro zábavu i poučení – účast přes 100 uživatelů).

Zdroje informací a financování:

Souhrnné tabulky s přehledem financování vypovídají převážně o zařízeních, které jsou podporovány v rámci dotací SMO na sociální a související služby.

Přehled o celkových částkách podle zdrojů financování jednotlivých cílů a opatření je uveden v souhrnných tabulkách (viz přílohy č. 3 a 4).

5/ Pracovní skupina Osoby se sociokulturním znevýhodněním

Manažer: Mgr. Hana Sobková, Ph.D.

Počet členů: 13, počet jednání pracovní skupiny: 6

Popis cílové skupiny:

Cílovou skupinu tvoří:

- jednotlivci, rodiny, děti a mládež žijící v prostředí lokalit ohrožených sociálním vyloučením;
- jsou znevýhodnění z důvodů příslušnosti k etnické nebo národnostní skupině či specifickému sociálnímu prostředí, ve kterém žijí;
- jsou ohroženi rizikovými projevy chování;
- jsou ohroženi z důvodů dlouhodobé nezaměstnanosti, nevyhovujících bytových podmínek, či jsou ohroženi mírou své zadluženosti a neschopnosti své dluhy splácet;
- děti a mládež žijící v prostředí, ve kterém nejsou dlouhodobě a dostatečně podporováni v oblasti vzdělávání či přípravě ke vzdělávání.

Přehled definovaných cílů a opatření:

Cíl/ opatření	Název	Míra plnění
Cíl 5.1.	5.1. Podpora poradenství, služeb SAS a síťování organizací	
Opatření 5.1.1.	Podpora sociálního poradenství, včetně dluhového poradenství a posílení bezplatného právního poradenství	splněno
Opatření 5.1.2.	Podpora služeb SAS	splněno
Opatření 5.1.3.	Podpora síťování organizací	splněno
Cíl 5.2.	Podpora vzdělávání	
Opatření 5.2.1.	Předškolní příprava	splněno
Opatření 5.2.2.	Podpora zařazování romských dětí do základních škol hlavního vzdělávacího proudu a jejich udržení v těchto školách	splněno
Opatření 5.2.3.	Podpora dalšího vzdělávání především se zaměřením na SŠ	splněno
Cíl 5.3.	Podpora bydlení	
Opatření 5.3.1.	Prevence ztráty bydlení a poradenství	splněno
Cíl 5.4.	Podpora uplatnitelnosti na trhu práce	
Opatření 5.4.1.	Podpora zvyšování kvalifikace, posilování pracovních kompetencí pro trh práce a spolupráce s úřadem práce	splněno
Cíl 5.5.	Prevence rizikových projevů chování	
Opatření 5.5.1.	Podpora práce s komunitou prostřednictvím volnočasových a osvětových aktivit	splněno
Opatření 5.5.2.	Podpora činnosti terénních pracovníků - preventistů na základě vyhodnocení stávajícího projektu ¹	splněno
Opatření 5.5.3.	Terénní program pro řešení drogové závislosti	nesplněno
Opatření 5.5.4.	Podpora a udržení NZDM a terénních programů pro děti a mládež	částečně

¹ Projekt „Pomoc sociálně vyloučeným romským obyvatelům Opavy k pracovní integraci“, realizuje organizace DŽIVIPEN

Výstupy za rok 2015:

Cíl 5.1. Podpora poradenství, služeb SAS a síťování organizací

➤ odborné sociální poradenství

Na realizaci opatření se podílí organizace EUROTOPIA.CZ, o.p.s., která v roce 2015 poskytla službu 212 klientům, přičemž 136 klientů bylo nových. Celkem bylo realizováno 687 intervencí a 628 kontaktů. Klientům bylo bezplatně poskytováno sociálně právní poradenství a terapeutická podpora. Pracovníci Poradenského střediska Opava spolupracovali s 21 organizacemi a institucemi v Opavě a okolí, které klienty přeposílali a řešili následující zakázky: 55% sepis insolvence, informace o exekucích či dlužích, zvyšování finanční gramotnosti; 20% rozvody a SJM, výživné, rodinné majetko-právní věci; 10% mezilidské vztahy; 10% posouzení smluv; 5% informace o dávkách a bydlení.

➤ sociálně aktivizační služby

Na plnění opatření se podílí EUROTOPIA.CZ, o.p.s. a to konkrétně službou SPOLU – Pro rodiny s dětmi, která v roce 2015 poskytla službu 81 rodinám.

Těmto rodinám bylo poskytováno: dluhové poradenství (15 rodin); poradenství v oblasti finanční gramotnosti a pomoc s hospodařením domácnosti (11 rodin); pomoc a podpora při hledání bydlení a komunikace s pronajímateli a majiteli bytů (16 rodin); poradenství a podpora při hledání zaměstnání, zprostředkování informací o volných pracovních místech, pomoc se sepisem CV (4 rodiny); spolupráce s rodinami v oblasti výchovy a vzdělávání dětí (40 rodin); klub včasné péče Koťátko (12 rodin – 12 dětí ve věku 3 – 7 let); doučování dětí v rodině (40 rodin); zprostředkování kontaktů a komunikace s úřady (10 rodin); podpora a pomoc při péči o děti (28 rodin); partnerské a rodinné vztahy (násilí v rodině, podpora a pomoc při rodinných konfliktech - 16 rodin); sanace rodin, spolupráce s OSPOD (13 rodin); podpora a pomoc rodinám v krizových situacích (9 rodin).

V rámci doučování organizace v roce 2015 spolupracovala s 15 základními školami a 2 SŠ, se Střediskem výchovné péče, Probační a mediační službou, odborem školství MMO a PPP Opava.

Na plnění opatření se dále podílí organizace ELIM Opava, o.p.s., která službu SAS Elim Opava poskytuje jak v terénní, tak v ambulantní formě.

Organizace pomáhá při řešení problémů rodin s dětmi z Opavy a okolí, které nepříznivě ovlivňují jejich fungování, a které nejsou tyto rodiny schopny samy řešit. Pracuje se na zmírnění sociální izolace u klientských rodin, tvoří kolem klientů síť organizací (pomocí doprovázení, informačního servisu a sociálního poradenství, informuje je o jejich fungování a provázanosti). ELIM úzce spolupracuje s OSPOD Opava, díky čemuž je zabezpečena komplexní sanaci rodiny. Účastní se případových konferencí.

V rámci zmírnění sociální izolace dětí z klientských rodin a také v rámci smysluplného trávení volného času dětí byl v roce 2015 uspořádán letní pobyt s výlety (8 klientů) a Mikulášské zdobení perníčků (14 klientů). Celkově organizace v roce 2015 spolupracovala s 28 klientskými rodinami.

Na plnění opatření se dále podílí organizace Fond ohrožených dětí, která rovněž poskytuje sociálně aktivizační služby. V roce 2015 bylo poskytnuto celkem 64 rodinám s dětmi ambulantní či terénní formou poradenství, podpora při vedení domácnosti a hospodaření s financemi a pomoc při vyřizování osobních záležitostí, či poradenství v oblasti výchovy a vzdělávání dětí. Pomoc byla poskytována také formou nabídnutí kontaktu na jiné organizace.

Dále bylo v roce 2015 klientům poskytnuto: hmotná a potravinová pomoc; pomoc při zvládnání finanční situace (40 rodin); vyjednání finanční podpory z nadačních prostředků (3 klienti); pomoc při hledání vhodného zaměstnání (30 klientů); bezplatný šatníku pro děti; společný výlet rodičů s dětmi do ZOO Ostrava (9 klientů); společné vánoční setkání klientů a jejich dětí; probíhala spolupráce s dalšími subjekty, např. Eurotopia, Elim, Armáda spásy, Charita, SVP, Úřad práce, ZŠ, Magistrát Města Opavy.

➤ síťování organizací

Opatření se podařilo naplnit, vzhledem k tomu, že organizace mezi sebou spolupracují a vytváří kolem klientů síť organizací (pomocí doprovázení, informačního servisu a sociálního poradenství, informuje je o jejich fungování a provázanosti).

Úspěchem je, že se v roce 2015 podařilo zřídit a poskytovat služby v kontaktním místě U Cukrovaru, došlo ke spolupráci organizací ve městě ve prospěch cílové skupiny. Přímou v prostorách ubytovny bylo zřízeno ve spolupráci s pracovištěm protidrogového koordinátora a prevence kriminality od října 2014 kontaktní místo, které bylo v provozu i v roce 2015. V daném prostoru se střídali poskytovatelé sociálních služeb a pracovníci odboru sociálních věcí MMO, kteří ubytovaným rodinám poskytovali

své služby. Vzhledem k pozitivnímu hodnocení celého projektu, jak ze strany samotných obyvatel ubytovny, tak ze strany občanů v blízkém okolí, je v plánu v této činnosti pokračovat.

EUROTOPIA.CZ, o.p.s. v roce 2015 pořádala společné akce pro klienty s jejich zapojením při organizaci a realizaci: 2 veřejné kulturní akce se sociálním podtextem, do realizace byli zapojeni klienti organizace, jejich děti i jiné spolupracující organizace; dále „Pěvecká a výtvarná soutěž s názvem Co lidi sblíží“, v rámci které své pěvecké a výtvarné umění ukázalo téměř 130 dětí. Podpořit je přišlo přes 50 rodičů, kamarádů a lidí z veřejnosti - účastnily se školy a NNO z celého Moravskoslezského kraje (MSK). Konala se také „Taneční přehlídka“, na které se představilo 22 tanečních souborů z celého MSK. Svě taneční nadání předvedlo přes 150 dětí (účastnili se také jejich rodiče, spolupracovalo 15 organizací z MSK).

Na realizaci opatření se podílel i Fond ohrožených dětí a Elim Opava, o.p.s., kteří rovněž spolupracovali s dalšími subjekty (např. EUROTOPIA.CZ, o.p.s., Armáda spásy v ČR z.s., Charita, Středisko výchovné péče, Úřad práce, ZŠ a Magistrát Města Opavy).

Cíl 5.2. Podpora vzdělávání

Na plnění cíle podpora vzdělávání se podílí EUROTOPIA.CZ, o.p.s. Konkrétně bylo rodinám službou SPOLU – Pro rodiny s dětmi v roce 2015 poskytováno: spolupráce s rodinami v oblasti výchovy a vzdělávání dětí (40 rodin); klub včasné péče Koťátko (12 rodin – 12 dětí ve věku 3 – 7 let); doučování dětí v rodině (40 rodin).

V rámci doučování organizace v roce 2015 spolupracovala s 15 základními školami a 2 SŠ, se Střediskem výchovné péče, Probační a mediační službou, odborem školství MMO a PPP Opava.

I v roce 2015 proběhly vzdělávací programy pro školy – preventivní programy, programy interkulturní výchovy a vzdělávání, adaptační programy. V roce 2015 bylo zapojeno 5 škol a 603 dětí - Adaptační programy: 12 programů pro 4 školy (ZŠ a Gymnázium Vítkov, ZŠ Ilji Hurníka, SOU stavební, ZŠ a MŠ Neplachovice). Preventivní programy a interkulturní programy: 18 programů pro 1 školu ZŠ a Gymnázium Vítkov.

Na plnění cíle se podílel také Fond ohrožených dětí, který v roce 2015 realizoval u 5 dětí klientských rodin pravidelné doučování dlouhodobějšího charakteru včetně spolupráce s jejich rodiči.

V rámci podpory vzdělávání realizuje SAS Elim Opava program DO-učení ve spolupráci s dobrovolnickým centrem Elim Opava. Dobrovolník se individuálně věnuje dítěti a pomáhá mu s jeho problémy s učením. V roce 2015 spolupracovalo na programu 7 dobrovolníků, kteří se věnovali 7 dětem z klientských rodin. Doučování probíhalo převážně v prostorách základních škol: ZŠ I. Hurníka, ZŠ Mírová, ZŠ Vrchní.

Cíl 5.3. Podpora bydlení

Na plnění cíle se v roce 2015 podílel Fond ohrožených dětí, který poskytl celkem 50 rodinám pomoc při hledání vhodného bydlení – azylového nebo komerčního. Dále byla zprostředkována jednání s majiteli bytů či makléři RK, dle požadavku byli klienti doprovázeni na jednání, byla poskytována pomoc při stěhování do nového bydlení a při vyřizování záležitostí s tím spojených.

Na plnění tohoto cíle se podílela rovněž organizace EUROTOPIA.CZ, o.p.s., která v roce 2015 v rámci služby SPOLU - Pro rodiny s dětmi nabízela:

informace klientům o možnostech návazného bydlení, spolupráci s klienty při hledání bydlení, sociálně-právní poradenství v oblasti nájemních, podnájemních a ubytovacích smluv, jednání s majiteli domu – domluva splátkových kalendářů, vyjednávání se zástupci SMO. Dále proběhla podpora a doprovázení při hledání odpovídajícího bydlení, zajištění kontaktu na ubytovny a pronajímatele (16 rodin). V rámci Poradenského střediska v roce 2015 bylo 5% zakázek zaměřeno na řešení bydlení, zejména na právní poradenství při uzavírání smluv.

Další podílející se organizací je Elim Opava (SAS), který v rámci terénního programu Pro rodinu poskytuje rodinám poradenství v oblasti bydlení, vedení domácnosti, vypisování žádostí o městské byty, nácviky komunikace s pronajímateli, doprovázení na prohlídky bytů, pomoc s materiálním vybavením domácnosti aj. Uvedená podpora v oblasti bydlení byla v roce 2015 poskytnuta 19 rodinám a u 15 rodin došlo ke zprostředkování materiálního vybavení bytu.

V rámci vybavení domácnosti klientských rodin byl 28.05. a 01.12.2016 uspořádán "Bazárek oblečení a věcí do domácnosti".

Na území SMO v roce 2015 působila i organizace Dživipen, o.p.s., která se v rámci práce v terénu velmi často setkávala s problémy s dluhy, z tohoto důvodu se u klientů zaměřila na proškolení v oblasti finanční gramotnosti. Terénní pracovník ve vyloučených lokalitách dohlížel na pořádek a zjišťoval potřeby cílové skupiny, v případě potřeby a možností poskytoval i poradenství.

Dživipen o.p.s v rámci 2 dotačních programů z Krajského úřadu MSK uspořádal 2 semináře. První s názvem „**Jak se dostat z mínusu**“ se uskutečnil od března do října 2015. Seminář probíhal ve 4 bězích po 15 účastnících, celkem se zúčastnilo 60 zájemců. Témata: 1) Exekuce a insolvence, 2) Půjčky a vše okolo nich, 3) Rodinný rozpočet - příjmy-výdaje, sestavení. Druhý seminář s názvem „**Budeme znát svá práva a povinnosti**“ se uskutečnil v období od dubna do srpna 2015 ve 4 bězích po 15 účastnících. Celkem se semináře zúčastnilo 60 zájemců. Témata: 1) Změny v NOZ, 2) Podepsat můžeš, přečíst musíš, 3) Jak a kde hledat právní dokumenty: ZP, NOZ, Listina základních práv a svobod, Ústava ČR, Rodinné právo, Práva dítěte.

Úspěchem je, že došlo ke zřízení kontaktního místa na ubytovně U Cukrovaru, kde jsou obyvatelům poskytovány služby. V rámci udržení kontaktního místa spolupracuje několik organizací ve městě ve prospěch cílové skupiny.

Cíl 5.4. Podpora uplatnitelnosti na trhu práce

➤ zvyšování kvalifikace, posilování pracovních kompetencí, spolupráce s ÚP

Vzhledem k tomu, že do října 2015 probíhal projekt z ESF týkající se rekvalifikací a zaměstnávání osob se sociokulturním znevýhodněním, kromě běžné spolupráce s Úřadem práce nezaměstnali žádného uchazeče. Po ukončení projektu – od listopadu 2015 zaměstnal Dživipen po dohodě s ÚP v Opavě jednoho pracovníka.

Cíl 5.5. Prevence rizikových projevů chování

➤ práce s komunitou

Na plnění opatření se podílela organizace EUROTOPIA.CZ, o.p.s., která v roce 2015 pořádala následující návazné aktivity:

- **Výlety a návazné aktivity:** v rámci návazných aktivit NZDM bylo uspořádáno celkem 9 výletů (105 dětí), 2 diskotéky (38 dětí), Mikulášská nadílka (52 dětí) a přenocování v klubu (4 děti).
- **Pobyty:** 1 pobyt (20 dětí).
- **Akce:** 41 klubových akcí (výchovně vzdělávací programy, výtvarné ateliéry, diskuzní a filmové kluby, kuchařské okénka, sportovní odpoledne, aj.). Dohromady se těchto akcí účastnilo 452 dětí.
- **Příměstské tábory:** 9 celodenních výletů (2 příměstských tábory) v rámci příměstských táborů (3 výlety v únoru 2015 a 6 výletů v červenci 2015). Celkem se těchto výletů zúčastnilo 171 dětí.
- **Vzdělávací programy pro školy** – preventivní programy, programy interkulturní výchovy a vzdělávání, adaptační programy (rozdělili jsme diskusi směrem k posílení tolerance a respektu k odlišnosti): v roce 2015 zapojeno 5 škol a 603 dětí - Adaptační programy: 12 programů pro 4 školy (ZŠ a G Vítkov, ZŠ Ilji Hurníka, SOU stavební, ZŠ a MŠ Neplachovice) - Preventivní a IKV programy: 18 programů pro 1 školu ZŠ a G Vítkov.

Na plnění opatření se dále podílela organizace ELIM Opava, o.s., která v rámci aktivit zaměřených na prevenci rizikových projevů chování v roce 2015 připravila programy, které byly zaměřeny na následující témata: rizika závislostí (Marihuana – dar i prokletí – 7 klientů), bezpečnost na sociálních sítích (Kyberšikana – 5 klientů), rizikové chování (Bezpečný sex – 8 klientů, Rodičovství náctiletých – 6 klientů), vzdělání a práce (Škola a práce – 4 klienti, Už nejsem student, co chci, nechci nebo mohu dělat dál? – 6 klientů), interaktivní přednáška na téma První pomoc – 6 klientů.

V rámci zážitkových volnočasových akcí proběhly následující akce:

- **Mezklubové turnaje:** turnaj v malé kopané (24 klientů); výjezdový turnaj ve stolním tenise a stolním fotbálku v Hlučíně (3 klienti).
- **Tematické odpoledne:** Velikonoční odpoledne (11 klientů); Halloweenské odpoledne (5 klientů); Mikulášské odpoledne (12 klientů); Vánoční odpoledne (14 klientů).
- **Tábory:** Tábor „Piráti“ – čtyřdenní tábor (8 klientů);

- **Kroužky:** Breakdance (15 klientů). Kroužek byl v září 2015, z důvodu omezení služby, ukončen; Beatbox (20 klientů). Lektor a 3 klienti vystoupili v rámci doprovodného programu na Taneční přehlídce.

➤ **podpora terénních pracovníků – preventistů**

V roce 2015 pracovalo pro organizaci Dživipen o.p.s. 5 terénních pracovníků, kteří působili jako preventisté.

➤ **terénní program pro řešení drogové závislosti**

V této věci jako jinou možnost úniku z drogové závislosti – sportem – uspořádal Dživipen o.p.s. 14.11.2015 nohejbalový turnaj, kterého se zúčastnilo 6 družstev. Nicméně tato aktivita je pro plnění opatření nedostačující, z tohoto důvodu je považováno za nesplněné.

➤ **nízkoprahová zařízení pro děti a mládež a terénní programy pro děti a mládež**

Na plnění opatření se v roce 2015 podílely organizace ELIM Opava o.p.s. a EUROTOPIA.CZ, o.p.s., které poskytují sociální službu nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM).

Aktivity NZDM Modrá kočka směřovaly k rozvoji psychosociálních dovedností dětí a mládeže. Pracovníci NZDM poskytovali klientům poradenství v obtížných životních situacích, přičemž úzce spolupracovali s pracovníky SPOLU i jinými organizacemi (SVP, školy, PPP, jiné NNO).

Celkový počet klientů NZDM za rok 2015: 103 (EUROTOPIA.CZ, o.p.s.).

Službu NZDM Magnet (ELIM) se udržet podařilo jen částečně, vzhledem k tomu, že od září 2015 došlo z důvodu nedostatku finančních prostředků k výraznému omezení provozu této sociální služby. Otevírací doba byla zkrácená z pěti dnů na tři, a to na pondělí, středu a pátek, snížila se denní návštěvnost služby a byly zkráceny také pracovní úvazky pracovníků. Z tohoto důvodu byla v září 2015 zcela ukončena činnost kroužku "breakdance".

Tyto skutečnosti vedly ke snížení návštěvnosti ze strany klientů a jejich velké nespokojenosti s touto situací. To se také negativně odrazilo nejen na počtu klientů, kteří klub v průběhu roku navštěvovali, ale rovněž na počtu intervencí a možnostech realizace aktivit a programů a počtech zúčastněných klientů.

V roce 2015 využilo službu 63 klientů, proběhlo 887 kontaktů a 918 intervencí. Podpora a pomoc byla poskytnuta v oblastech vzdělání, práce, vztahových a rodinných problémů a poradenství při vyřizování osobních záležitostí. Vlivem omezení služby tyto aktivity a programy, prostřednictvím kterých byla realizována prevence rizikových projevů chování a zvyšována kompetence dětí a mládeže při řešení obtížných životních situací, nemohly být zaměřeny na vyšší počet klientů. Byl také omezen bezpečný prostor pro trávení volného času.

Z výše uvedeného důvodu bylo opatření splněno částečně.

Zdroje informací a financování:

Souhrnné tabulky vypovídají převážně o zařízeních, které jsou podporovány v rámci dotací SMO na sociální a související služby. V případě této pracovní skupiny je v souhrnné tabulce sečtena dotace SMO pro o.p.s. Dživipen a dotace SMO na práci terénních sociálních pracovníků Magistrátu města Opavy, odboru sociálních věcí.

Přehled o celkových částkách podle zdrojů financování jednotlivých cílů a opatření je uveden v souhrnných tabulkách (viz přílohy č. 3 a 4).

6/ Pracovní skupina Děti, mládež, rodina

Manažer: Gerhard Karhan

Počet členů: 16, počet jednání pracovní skupiny: 9

Popis cílové skupiny:

Do cílové skupiny patří všechny rodiny (i neúplné) s nezaopatřenými dětmi (0 - 15 let) a mládeží (15 - 18 let) žijící trvale v Opavě, včetně dětí a mládeže žijící mimo tyto rodiny. Jsou to zejména rodiny sociálně potřebné a rodiny v obtížné životní situaci, jejichž fungování je výrazně narušeno a k zvládnutí této situace potřebují pomoc, protože ji nedokáží řešit vlastními silami (řešení složitých rozvodových situací, partnerských problémů apod.). Dále rodiny, které neplní či plní nežádoucím způsobem své základní funkce a ohrožují její členy, především vývoj dětí.

Skupina bude dále řešit problematiku týraných, zneužívaných, zanedbávaných dětí a také problematiku dětí a mladistvých ohrožených sociálně patologickými jevy (mladí bezdomovci, mládež provozující prostituci, děti na útěku z ústavních zařízení, děti z rodin, ve kterých se objevuje závislost na drogách či alkoholu).

Do tematického zaměření skupiny Děti, mládež, rodina spadají také osoby, jichž se dotýká problematika náhradní rodinné péče.

Přehled definovaných cílů a opatření:

Cíl/ opatření	Název	Míra plnění
Cíl 6.1.	Rozvoj terénní sociální práce a poradenství s důrazem na podporu sociální asistence pro rodiny s dětmi	
Opatření 6.1.1.	Posílení sociálně aktivizačních služeb pro rodiny s dětmi, sociální asistence	splněno
Opatření 6.1.2.	Podpora odborného sociálního, speciálně-pedagogického, psychologického a právního poradenství pro rodiny s dětmi	splněno
Cíl 6.2.	Zajistit komplexní přístup k řešení problematiky bydlení rodin s dětmi, udržovat stávající zařízení a podporovat vznik nových zařízení	
Opatření 6.2.1.	Podpora azylového bydlení	splněno
Opatření 6.2.2.	Realizace a podpora návazného bydlení	splněno
Opatření 6.2.3.	Rozvoj krizové pomoci a krizového ubytování pro rodiny s dětmi	částečně
Cíl 6.3.	Prevence vzniku rizikového chování a snížení jeho výskytu s důrazem na rozšíření podpůrných služeb školám a rodinám s dětmi a nabídky volnočasových aktivit pro děti, mládež a rodinu	
Opatření 6.3.1.	Podpora a rozvoj nízkoprahových zařízení pro děti a mládež, podpora komunitního centra pro rodiny, děti, mládež a jednotlivce a podpora mateřských center	splněno
Opatření 6.3.2.	Podpora školám a rodinám při práci s dětmi a mládeží ohroženou rizikovým chováním či školní neúspěšností a realizace preventivních a intervenčních aktivit ve školách	splněno
Opatření 6.3.3.	Podpora terénních aktivit pro děti a mládež	částečně

Výstupy za rok 2015:

Cíl 6.1. Rozvoj terénní sociální práce a poradenství s důrazem na podporu sociální asistence pro rodiny s dětmi

➤ Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

V rámci projektu SPOLU – Pro rodiny s dětmi (EUROTOPIA.CZ, o.p.s.) byly v roce 2015 poskytovány služby pro 81 rodin za rok 2015. Šlo zejména o tyto služby: dluhové poradenství - 15 rodin, poradenství v oblasti finanční gramotnosti a pomoc s hospodařením domácnosti - 11 rodin, pomoc a podpora při hledání bydlení a komunikace s pronajímateli a majiteli bytů - 16 rodin, poradenství a podpora při hledání zaměstnání, zprostředkování informací o volných pracovních místech, pomoc se sepisem CV – 4 rodiny, spolupráce s rodinami v oblasti výchovy a vzdělávání dětí – 40 rodin, klub včasné péče Kořátko – spolupráce s 12 rodinami – 12 dětí ve věku 3 – 7 let, doučování dětí v rodině - 40 rodin, zprostředkování kontaktů a komunikace s úřady – 10 rodin, podpora a pomoc při péči o děti (zvyšování rodičovských kompetencí)- 28 rodin, partnerské a rodinné vztahy (násilí v rodině, podpora a pomoc při rodinných konfliktech) – 16 rodin, sanace rodin, spolupráce s OSPOD – 13 rodin, podpora a pomoc rodinám v krizových situacích – 9 rodin. V rámci doučování v roce 2015 spolupracovali s 15 základními školami a 2 SŠ, se Střediskem výchovné péče, Probační a mediační službou, odborem školství MMO a PPP Opava.

Dále za Asistenční, mediační a terapeutické centrum (Fond ohrožených dětí, od 01.04.2015 služba převzata organizací EUROTOPIA.CZ, o.p.s.) byla poskytnuta pomoc 92 klientům a 54 rodinám.

Celkem bylo v AMT centru (EUROTOPIA.CZ, o.p.s.) realizováno 1446 intervencí a 202 kontaktů, 10 asistencí, 11 mediací, 206 terapií a 317 sociálního poradenství. Uskutečnila se dvě setkání se zainteresovanými subjekty (OSPOD a soudy).

Na plnění opatření se dále podílel Fond ohrožených dětí, který poskytoval pomoc celkem 64 rodinám v obtížných situacích, dále podporu při vedení domácnosti, udržení optimálního bydlení, hospodaření s financemi, poradenství v péči o děti a jejich vzdělání, doprovod na úřady apod. Pomoc byla poskytována také formou nabídnutí kontaktu na jiné organizace. 30 klientům byla poskytnuta pomoc při hledání vhodného zaměstnání. U 5 dětí klientských rodin probíhalo pravidelné doučování dětí dlouhodobějšího charakteru včetně spolupráce s jejich rodiči. Klientům byla dále poskytována hmotná a potravinová pomoc, většina klientů využila nabídku bezplatného šatníku pro děti. Byl zrealizován společný výlet rodičů s dětmi do ZOO Ostrava, kterého se zúčastnilo 9 klientů, proběhlo společné vánoční setkání klientů a jejich dětí a celkem 8 krát proběhlo vzdělávání pracovníků v oblasti práce s rodinou (Fond ohrožených dětí).

Dále se podílela organizace Elim Opava, o.p.s., která v roce 2015 poskytla poradenství a podporu při vedení domácnosti, hospodaření s financemi. Probíhalo doučování s dětmi ze 7 klientských rodin, spolupráce s OSPOD Opava na sanaci rodin, účast na případových konferencích, byli zapojeni dobrovolníci

do rodin v rámci programů Kamarád pro volný čas (4 dobrovolníci) a DO-učení (7 dobrovolníků). Pracovnice SAS Elim Opava od září 2015 absolvovaly 152 hodinový kurz s názvem „Vzdělávání pracovníků v oblasti terénní sociální práce s rodinami s dětmi ze sociálně znevýhodněného prostředí a vyloučených lokalit“ (ELIM Opava, o.p.s.).

Dobrovolnické centrum aktivně zapojuje dobrovolníky do činností v organizacích, se kterými mají podepsanou smlouvu (např. Psychiatrická nemocnice Opava, Armáda spásy v ČR, z.s., Charita Opava, Sírius p.o., Domov pro seniory sv. Hedviky-Kravaře apod.). Dobrovolníky jsou většinou studenti středních a vysokých škol, nezaměstnaní a aktivní senioři. Výborná spolupráce je se všemi přijímajícími organizacemi, sociálním odborem a školami. Dále se dobrovolníci aktivně zapojují do programů doučení, kde jsou velkým přínosem dětem ze sociálně slabých rodin, nebo rodin vietnamského původu. V roce 2015 bylo 139 aktivních dobrovolníků. Počet odpracovaných hodin- 3 187 hodin, počet kontaktů 354. Proběhlo 14 základních školení, 2 odborná školení a 1 víkendové školení, 2 supervizních setkání. Díky nedostatku finančních prostředků v r. 2015 byl provoz centra omezen. I přesto, že nebyly prováděny náborové akce na středních a vysokých školách, je o dobrovolnictví v Opavě veliký zájem.

V rámci plnění opatření Armáda spásy v ČR, z.s. nevytvořila pozici terénní sociální pracovnice na 0,5 úvazku. Vzhledem k vývoji v poskytování sociální služby v tréninkových bytech od tohoto záměru v loňském roce upustila.

➤ **odborné sociální, speciálně-pedagogické, psychologické a právní poradenství**

Za rok 2015 bezplatně poskytnuto 212 klientům sociálně právní poradenství a terapeutická podpora, přičemž 136 klientů bylo nových (Poradenské středisko EUROTOPIA). Celkem bylo realizováno 687 intervencí a 628 kontaktů. Pracovníci Poradenského střediska Opava spolupracují s 21 organizacemi a institucemi v Opavě a okolí, které klienty přeposílají. Procentuální zastoupení řešených zakázek: 55% sepis insolvence, informace o exekucích či dlužích, zvyšování finanční gramotnosti, 20% rozvody a SJM, výživné, rodinné majetko-právní věci, 10% mezilidské vztahy, 10% posouzení smluv, 5% informace o dávkách, bydlení (EUROTOPIA.CZ, o.p.s.).

V rámci bývalého okresu Opava bylo postaráno o 47 pěstounských rodin a 6 rodin pěstounské péče na přechodnou dobu, 1 pěstounské rodině byla poskytnuta sociální asistence (Rodinná a manželská poradna Opava).

Cíl 6.2. Zajistit komplexní přístup k řešení problematiky bydlení rodin s dětmi, udržovat stávající zařízení a podporovat vznik nových zařízení

➤ **azylové bydlení**

V roce 2015 využilo službu azylový dům (Armáda spásy v ČR, z.s.) celkem 109 uživatelů: 17 samostatných žen, 34 matek/1 otec a 75 dětí. Na základě potřeby došlo na počátku roku 2015 k rozšíření cílové skupiny v sociální službě azylový dům o otce s dítětem/děťmi. Pracovníci vnímají, že přítomnost otce, který příkladně pečuje o své dítě, je pro uživatelky velmi motivační, což přispívá k udržení velmi dobré atmosféry. Od února 2015 byla plně obsazena kapacita domu Šance, kde našly ubytování 2 matky a 3 samostatné ženy.

V procesu hledání bydlení podpořili 6 uživatelek (matek), které si našly bydlení a mohly tak opustit azylový dům. Celkem 4 uživatelé byli zaměstnáni Armádou spásy v rámci projektu veřejně prospěšných prací. 2 uživatelé se zúčastnili projektu Restart (nabídka zaměstnání pro uživatele azylových domů) firmy Siemens – 1 uživatel uspěl ve výběrovém řízení na pracovní pozici.

Samostatné ženy – 1 uživatelka si našla bydlení i práci, 1 uživatelka s podporou pracovníků azylového domu nastoupila do jiné sociální služby (z důvodu zhoršení zdravotního stavu), 2 samostatné ženy si, díky podpoře azylového domu, udržely zaměstnání a nepřišly tak o pravidelný příjem. Spolupracovali také s Dobrovolnickým centrem a SAS organizace Elim Opava o.p.s.

➤ **návazné bydlení**

V rámci terénního programu Pro rodinu (Elim Opava o.p.s.) bylo rodinám poskytnuto poradenství v oblasti bydlení, vedení domácnosti, vypisování žádostí o městské byty, nácviky komunikace s pronajímateli, doprovázení na prohlídky bytů, pomoc s materiálním vybavením domácnosti aj. Tuto podporu v oblasti bydlení v roce 2015 poskytli 19 rodinám a 15 rodinám zprostředkovali materiální vybavení bytu. Spolupracovali s klientkami Azylového domu pro matky s dětmi v Opavě, kterým mimo jiné také hledají nové, návazné bydlení. V rámci vybavení domácnosti našich klientských rodin byl 2x uspořádán Bazárek oblečení a věcí do domácnosti.

Celkem 50 rodinám byla poskytnuta pomoc při hledání vhodného bydlení – azylového nebo komerčního, byla zprostředkována jednání s majiteli bytu či makléři RK, dle požadavku byli klienti doprovázeni na jednání, byla jim poskytnuta pomoc při stěhování do nového bydlení a při vyřizování záležitostí s tím spojených (Fond ohrožených dětí).

➤ **krizová pomoc a krizové ubytování**

V rámci terénního programu Pro rodinu (Elim Opava o.p.s.) bylo celkem 19 rodinám poskytnuto poradenství v oblasti bydlení, vedení domácnosti, žádostí o městské byty, provádění nácviku komunikace s pronajímateli, doprovázení klientů na prohlídky bytů, pomoc s materiálním vybavením domácnosti aj. V rámci snahy o vybavení domácnosti klientských rodin byl 2x uspořádán Bazárek oblečení a věcí do domácnosti. 15 rodinám pak bylo zprostředkováno materiální vybavení bytu, klientkám Azylového domu pro matky s dětmi v Opavě mimo jiné také hledali návazné bydlení.

V rámci služby Krizová pomoc (Elim Opava o.p.s.) v r. 2015 nabízeli ambulantní pomoc osobám nacházejících se v krizové situaci v oblastech rodiny mezilidských vztahů a domácího násilí. Poskytovali bezplatné psychologické poradenství a bezplatné právní poradenství pro oběti domácího násilí. Z finančních důvodů se nepodařilo udržet krizové ubytování pro oběti domácího násilí a registrace na poskytování pobytové služby byla zrušena. Z tohoto důvodu je opatření splněno částečně. Podařilo se udržet multidisciplinární spolupráci se zainteresovanými subjekty. K setkání

interdisciplinárního týmu došlo 1x za účasti: Intervenční centrum Ostrava, PČR, Dětské centrum Čtyřlístek, EUROTOPIA Opava – AMT Centrum, Občanská poradna Charity Opava, AS – Domov pro ženy a matky s dětmi. V roce 2015 využilo službu 125 klientů; z toho 94 bylo poskytnuto psychologické poradenství a 21 klientům právní poradenství. Evidováno je 170 kontaktů a 885 intervencí. Dále bylo poskytnuto poradenství v oblasti hledání bydlení a možnostech návazného bydlení – podpora a doprovázení 16 rodinám (EUROTOPIA.CZ, o.p.s.).

Cíl 6.3. Prevence vzniku rizikového chování a snížení jeho výskytu s důrazem na rozšíření podpůrných služeb školám a rodinám s dětmi a nabídky volnočasových aktivit pro děti, mládež a rodinu

➤ nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, komunitní a mateřská centra

V Domě pro ženy a matky (Armáda spásy v ČR, z.s.) byla zahájena realizace pravidelných tematických Dětských programů, které mají nabídnout volnočasový program pro děti a především podpořit rodiče, aby aktivně trávili čas se svými dětmi. Celkem bylo zrealizováno 30 programů (celková účast byla 120 dětí, 24 rodičů). Akce pořádané v Domě pro ženy a matky s dětmi: Maškarní karneval (20 uživatelů), Den otevřených dveří, Hurá prázdniny (53 uživatelů + rodinní příslušníci a hosté), Krokuz – Krok ku zdraví (víkendový seminář v Jeseníkách, který pořádá Sdružení azylových domů ve spolupráci s vybranými azylovými domy. Rodiče se účastní série přednášek s tematikou péče o zdraví – karcinom prsu, AIDS, alergie, očkování a děti mají program se školenými animátory. Účast 3 dospělí + 9 dětí), Mikulášský večer (45 uživatelů), Vánoční večere (54 uživatelů), Loutkové představení (celkem za 2 návštěvy 26 uživatelů).

Ve sboru a komunitním centru (Armáda spásy v ČR, z.s.) nabízeli v r. 2015 volnočasové aktivity dětem a mládeži ve věku 7-25 let a aktivity rodičům s dětmi do věku 8 let, kteří mohli trávit svůj čas s dětmi ve vybavené herně centra a zapojit se do nabízených programů (vaření, tvořivé činnosti, sportovní aktivity atd.). Cíle těchto aktivit zahrnují nabídku bezpečného prostoru pro trávení volného času, a to formou vzdělávacích a volnočasových aktivit, zajištění podpory při vzdělávání, nabídnutí rady, podpory a pomoci při řešení problémů a také poskytnutí prostor pro vzájemné setkávání rodičů a jejich dětí s možností využít nabízených aktivit.

Aktivity probíhaly pouze v období leden – srpen 2015 z důvodu změny důstojníků sboru Armády spásy. Celkem se zapojilo 175 účastníků volnočasových aktivit pro děti a mládež, účastník matka + dítě: 35+72.

Služba nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (NZDM) Magnet (ELIM Opava o.p.s.) v rámci aktivit zaměřených na prevenci rizikových projevů chování uspořádalo 7 programů pro 42 klientů, zaměřených např. na rizika závislostí, kyberšikanu, rizikové chování, vzdělání a práce apod. V rámci zážitkových volnočasových akcí proběhly kroužky Breakdance – v průběhu roku se zúčastnilo 15 klientů; Beatbox – v průběhu roku se zúčastnilo 20 klientů a meziklubové turnaje a akce – 7 akcí, celkem se zúčastnilo 77 klientů. Službu NZDM Magnet se podařilo udržet jen částečně. Od září 2015 došlo z důvodu nedostatku finančních prostředků k výraznému omezení provozu služby, otevírací doba byla zkrácena z pěti dnů na tři, snížila se denní návštěvnost služby, byly zkráceny také pracovní úvazky pracovníků služby a v září byl ukončen kroužek breakdance, což vedlo k velké nespokojenosti ze strany klientů. V roce 2015 využilo službu 63 klientů, evidováno je 887 kontaktů a 918 intervencí. Podpora a pomoc byla poskytnuta v oblastech vzdělání, práce, vztahových a rodinných problémů a poradenství při vyřizování osobních záležitostí. Vlivem omezení služby tyto aktivity a programy, prostřednictvím kterých je realizována prevence rizikových projevů chování a zvyšování kompetence dětí a mládeže při řešení obtížných životních situací, nemohly být zaměřeny na vyšší počet klientů. Byl také omezen bezpečný prostor pro trávení volného času.

Aktivity NZDM Modrá kočka (EUROTOPIA.CZ, o.p.s.) směřovaly k rozvoji psychosociálních dovedností dětí a mládeže. Pracovníci poskytovali klientům poradenství v obtížných životních situacích, přičemž úzce spolupracovali s pracovníky SPOLU i jinými organizacemi (SVP, školy, PPP, jiné NNO). Celkový počet klientů NZDM Modrá kočka za rok 2015: 103.

Uživatelky Mateřského centra Neškola (Charita Opava) navštěvovaly besedy, zdravotní cvičení, kurzy anglického jazyka, výtvarné dílny a další akce a aktivity pořádané centrem v r. 2015. Dále byly pravidelně informovány o možnosti řešení tíživé životní situace v Občanské poradně Charity Opava, Pedagogicko psychologické poradně v Opavě či Rodinné a manželské poradně. V roce 2015 bylo MC Neškola v kontaktu se 67 rodinami, proběhlo celkem 31 vzdělávacích aktivit, 18 kulturních a společenských aktivit a 107 aktivit na podporu zdraví, prevence a resocializace.

Činnost Mateřského centra OASA byla v r. 2015 zaměřena na zamezení sociální izolace a posilování rodičovských kompetencí. Docházelo proto ke společným setkáním rodičů, realizovaly se aktivity podporující rozvoj pohybových a sociálních dovedností dětí, formování zdravé rodiny, aktivity k

problematice jídelníčku, vzdělávání rodičů apod. s dětmi již od tří měsíců. Celkem za rok 2015 – 390 klientů, 3 920 kontaktů a 2400 intervencí.

➤ **podpora školám a rodinám a rodinám při práci s dětmi a mládeží ohroženou rizikovým chováním či školní neúspěšností a realizace preventivních a intervenčních aktivit ve školách**

Ve školním roce 2014/15 se v rámci prevence rizikového chování uskutečnily tyto aktivity: 7 pracovních porad pro školní metodiky prevence, včetně semináře pro začínající ŠMP, kterých se účastnilo 158 učitelů. Pro sborovny byly dále realizovány přednášky na téma Šikana ve škole, celkem proběhly 4 přednášky pro cca 100 učitelů v rozsahu 4 – 6 hod, a 1x dvoudenní seminář pro učitele na téma Jak řešit šikanu pro cca 25 učitelů. Pro žáky se uskutečnilo 38 preventivních programů na témata: sebepojetí, emoce, komunikace, vztahy, kterých se účastnilo 813 žáků ZŠ a SŠ. V rámci korekce nekázně a problémových vztahů proběhlo 12 intervenčních programů ve 12 třídách ZŠ v pravidelném intervalu setkávání 14 dní (5x – 7x v jedné třídě, tzn. min. 60 setkání). Dohromady se intervenčních programů účastnilo 662 žáků. Dále bylo uskutečněno 15 diagnostických šetření ve třídách v počtu 328 žáků z důvodu podezření na existenci patologie ve vztazích (šikany). Učitelům a rodičům bylo poskytnuto poradenství při řešení případů: 31x podezření na šikanování, 2x kyberšikana, 28x agresivita dětí, 33x nekázeň, 3x návykové látky, 5x sebepoškozování aj. Dále byla školám nabídnuta pomoc při tvorbě projektů v oblasti prevence rizikového chování (Pedagogicko-psychologická poradna Opava).

V roce 2015 byly pořádány organizací EUROTOPIA.CZ, o.p.s. návazné aktivity (pobyty, výlety, akce). V rámci návazných aktivit NZDM Modrá kočka bylo uspořádáno celkem 9 výletů, kterých se dohromady zúčastnilo 105 dětí, 1 pobyt (20 dětí), 2 diskotéky (38 dětí), Mikulášská nadílka (52 dětí) a přenocování v klubu (4 děti). Dále bylo uspořádáno 41 klubových akcí (např. výchovně vzdělávací programy, výtvarné ateliéry, diskuzní a filmové kluby, kuchařské okénka, sportovní odpoledne, aj.). Dohromady se těchto akcí účastnilo 452 dětí. Proběhlo 9 celodenních výletů (2 příměstské tábory). Celkem se těchto výletů zúčastnilo 171 dětí. V r. 2015 byly také EUROTOPIÍ.CZ, o.p.s. pořádány vzdělávací programy pro školy – preventivní programy, programy interkulturní výchovy a vzdělávání, adaptační programy (rozvíjena diskuse směrem k posílení tolerance a respektu k odlišnosti), co kterých bylo zapojeno 5 škol a 603 dětí; Adaptační programy: 12 programů pro 4 školy (ZŠ a G Vítkov, ZŠ Ilji Hurníka, SOU stavební, ZŠ a MŠ Neplachovice) a Preventivní a IKV programy: 18 programů pro 1 školu ZŠ a G Vítkov.

➤ **terénní aktivity pro děti a mládež**

V roce 2015 v rámci terénního programu OPEN STREET (OPEN HOUSE o.p.s.) s celkem 26 klienty nejčastěji řešili intervence zaměřené na řešení aktuálních problémů z týkajících se školy, rodiny, vrstevnické skupiny apod. Navazováním kontaktů se podařilo prohloubit důvěrný vztah s klienty, který přispěl k řešení obtížných životních situací a snížení rizikového chování u konkrétních jedinců. Pracovníci terénního programu také dokončili studii nově vznikající subkultury s názvem Mall Junkies v rámci cílové skupiny, a to ve specifickém prostředí nákupního centra OC Breda, na které začali pracovat v r. 2014. Závěrečná zpráva z výzkumu byla následně medializována. Vzhledem ke skutečnosti, že z důvodu nedostatku finančních prostředků v roce 2015 nedošlo k personálnímu posílení programu, je opatření splněno pouze částečně.

Zdroje informací a financování:

Souhrnné tabulky vypovídají převážně o zařízeních, které jsou podporovány v rámci dotací SMO na sociální a související služby.

Přehled o celkových částkách podle zdrojů financování jednotlivých cílů a opatření je uveden v souhrnných tabulkách (viz přílohy č. 3 a 4).

7/ Pracovní skupina Osoby se specifickými sociálními problémy

Manažer: Mgr. Jana Žáčková

Počet členů: 12, počet jednání pracovní skupiny: 7

Popis cílové skupiny:

Do pracovní skupiny spadají občané z oblastí problematiky:

1. trestněprávní (osoby vracející se z výkonu trestu odnětí svobody, osoby, proti kterým je vedeno trestní stíhání, oběti trestných činů, oběti domácího násilí atd.)
2. pracovněprávní (dlouhodobě nezaměstnaní, osoby diskriminované na trhu práce atd.)
3. sociálního vyloučení či ohrožení sociálním vyloučením (osoby bez přístřeší, osoby žijící nedůstojným způsobem života, zletilé osoby po ukončení ústavní výchovy atd.)
4. sociální patologie (osoby závislé na alkoholu či jiných toxikomaniích, osoby jinak závislé atd.)
5. nepříznivé životní situace (jednotlivci či bezdětné rodiny v přechodné či dlouhodobější sociální krizi, osoby neschopné zabezpečit si své základní životní potřeby atd.).

Přehled definovaných cílů a opatření:

Cíl/ opatření	Název	Míra plnění
Cíl 7.1.	Udržení a rozvoj terénní služby	
Opatření 7.1.1.	Podpora a udržení terénního programu pro uživatele drog	splněno
Cíl 7.2.	Udržení a rozvoj ambulantních služeb	
Opatření 7.2.1.	Podpora a udržení krizové pomoci	splněno
Opatření 7.2.2.	Noclehárny	splněno
Opatření 7.2.3.	Nízkoprahové denní centrum	splněno
Opatření 7.2.4.	Sociální rehabilitace	splněno
Opatření 7.2.5.	Kontaktní centrum	splněno
Opatření 7.2.6.	Odborné sociální poradenství	splněno
Opatření 7.2.7.	Probační resocializační a reintegrační programy	částečně
Cíl 7.3.	Udržení a rozvoj pobytových služeb	
Opatření 7.3.1.	Udržení a zkvalitnění služby azylového domu	splněno
Opatření 7.3.2.	Nouzové ubytování pro osoby v krizi	nesplněno
Cíl 7.4	Rozvoj terénních programů	
Opatření 7.4.1.	Vznik a udržení terénního programu pro osoby ohrožené rizikovým způsobem života	nesplněno

Výstupy za rok 2015:

Cíl 7.1. Udržení a rozvoj terénní služby

➤ terénní program

Na plnění opatření Podpora a udržení terénního programu pro uživatele drog se v roce 2015 podílela organizace Krizové a kontaktní centrum "Pod slunečníkem".

V průběhu celého roku 2015 došlo k mapování drogové scény v Opavě a v rámci poskytování terénní formy sociální služby „kontaktní centra“ bylo osloveno 88 osob, přičemž uživatelům služby bylo poskytnuto 507 kontaktů. Pracovníci u klientů aktivně působili na změnu rizikového chování v rámci programu „poradenství, bezpečné braní a bezpečný sex“ (za rok 2015 v rámci tohoto programu proběhlo 93 kontaktů).

I v roce 2015 probíhal výměnný program injekčních stříkaček (počet vydaných: 4 079 ks, přijatých 3 333 ks, nalezených 10 ks) a v součinnosti s Městskou policií a Technickými službami města Opavy bylo zajištěno stažení a následná bezpečná likvidace přibližně 1 000 ks použitých injekčních stříkaček.

Cíl 7.2. Udržení a rozvoj ambulantních služeb

➤ krizová pomoc

Na plnění opatření se podílí Charita Opava, a to Středisko Naděje - SKP, které poskytuje službu krizové pomoci. Jako základní službu poskytuje krizovou intervenci (tzv. psychologickou pomoc) osobám v krizi, čímž pomáhá předcházet negativním dopadům neošetřené krize na jedince. V roce 2015 poskytla službu 90 novým neopakovatelným klientům. Zaměstnanci vykonali celkově 262 intervencí a 79 kontaktů. Základní služba je poskytována jak prostřednictvím osobního kontaktu, tak i prostřednictvím internetového psychosociálního poradenství, zprostředkovává kontakty na další služby, důležité pro řešení situace klienta, pomáhá klientům s vyhledáváním ubytování apod. V roce 2015 došlo ke strukturálním změnám, zejména došlo ke zlepšení přístupu k následné službě psychoterapie, kdy jsou klientovi proplácena 3 terapeutická sezení zdarma. Služba je pro klienty velmi dostupná z důvodu své bezplatnosti, má velmi krátké čekací doby pro objednání, jak v rámci krizové intervence, tak i následných terapeutických sezení.

Středisko Naděje - SKP publikuje v rubrice Občanské judo v týdeníku Regionu Opavsko, rovněž se účastní komunitní služby Psychiatrické nemocnice v Opavě.

V rámci služby jsou poskytovány i fakultativní služby: šatník, krizový nákup pro rodiny s dětmi atd.

➤ noclehárny

Poskytovatelem této sociální služby je Armáda spásy v ČR, která v roce 2015 provozovala noclehárnu pro muže (Centrum sociálních služeb Samaritán, Nákladní ulice) a noclehárnu pro ženy (Dům pro ženy a matky s dětmi, Rybářská ulice).

V noclehárně pro muže v roce 2015 pomohli celkem 118 jedinečným klientům. Těmto klientům byla poskytnuta možnost přenocování, vytvoření podmínek pro osobní hygienu, výdej stravy zdarma a vytvoření podmínek pro přípravu vlastní stravy.

Službu Noclehárna pro ženy v roce 2015 využilo 29 uživatelék. Celkem bylo poskytnuto 1 540 lůžkodnů (denní průměr činil 4,2 uživatelky). Službu využívaly ženy napříč všemi věkovými kategoriemi (nejmladší uživatelce bylo 19 let, nejstarší uživatelce bylo 76 let), přičemž nejvytíženější byla služba v květnu (222 poskytnutých noclehů), nejméně pak v srpnu (74 poskytnutých noclehů).

V rámci služby byla uživatelkám dle potřeby poskytnuta potravinová pomoc a ošacení. Noclehárna byla vybavena novými poschodovými postelemi, které nahradily již nevyhovující postele původní. V zimních měsících byla poskytována tzv. volná židle (čaj a přístřeší zdarma) jako prevence zdravotních rizik vyplývajících z pobytu venku za nepříznivého počasí.

➤ nízkoprahové denní centrum

Tuto službu poskytuje Armáda spásy v ČR (Centrum sociálních služeb Samaritán), která v roce 2015 pomohla celkem 210 jedinečným klientům. Zároveň za rok 2015 proběhlo 8 508 návštěv (příchodů) na NDC, bylo umožněno 2 338 sprchování, 2 801 krát se prodala strava, 646 krát se vydalo oblečení z šatníku a v rámci poskytování pomoci při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí proběhlo 612 intervencí a 4 615 kontaktů.

V rámci poskytování sociální služby bylo v roce 2015 realizováno celkem 10 volnočasových aktivit (výlety, besedy, 2x výtvarné odpoledne, výdej vánočního obědu, guláše na Horním náměstí atd.).

➤ sociální rehabilitace

Na plnění opatření se podílí Armáda Spásy v ČR a hlavním přínosem služby bylo v roce 2015 poskytovat cílové skupině (muži a ženy starší 18 let do doby pobírání starobního důchodu) podporu

v oblastní udržení či obnovení pracovních návyků, získání nových praktických dovedností a schopností a také podporu v oblasti hledání nového pracovního místa. Armáda Spásy v ČR prostřednictvím této sociální služby pomáhala osobám ohroženým sociálním vyloučením z důvodu nezaměstnanosti začlenit se zpět do společnosti.

V rámci služby sociální rehabilitace byly uživatelům nabídnuty aktivizační činnosti na Farmě ve Strahovicích (práce se stroji, nácvik sezónních zemědělských prací), nácviky údržbářských prací, nácviky činností v prádelně a výdejně jídla v CSS Samaritán, výuka práce na PC a internetu a pomoc a podpora při hledání a udržení zaměstnání.

V roce 2015 využilo službu sociální rehabilitaci 25 uživatelů (7 žen a 18 mužů). Z tohoto počtu 15 uživatelů poté získalo zaměstnání na dobu 1 roku ve spolupráci s Úřadem práce v Opavě a z toho 10 uživatelů začalo pracovat na Farmě ve Strahovicích, 2 uživatelé na pozici údržbáře v CSS Samaritán a v Domově pro matky s dětmi a 3 uživatelky začaly pracovat v prádelně a jídelně CSS Samaritán. Celkem bylo poskytnuto 317 kontaktů a 496 intervencí.

➤ **kontaktní centrum**

Jediným poskytovatelem sociální služby kontaktní centrum v Opavě je Krizové a kontaktní centrum „Pod slunečníkem“.

O činnosti kontaktního centra v roce 2015 nejlépe vypovídá následující statistika: počet klientů: 246; počet kontaktů: 3 439; počet intervencí: 8 024; individuální poradenství: 703; sociální práce: 126; krizová intervence: 18; edukační programy /besedy, semináře/: 4x pro 46 osob; zdravotní ošetření: 71; telefonické poradenství: 212; informační servis: 1 511; výměnný program injekčních stříkaček: počet vydaných 20 336, přijatých 17 884; testy: na HIV: 44, na hepatitidy (HCV): 44; hygienický servis (sprcha, praní prádla): 1 144.

➤ **odborné sociální poradenství**

Na plnění opatření se podílí Občanská poradna Charity Opava. Za rok 2015 službu navštívilo 1 233 neopakovatelných klientů a 560 klientů navštívilo službu opakovaně. Pracovníci Občanské poradny vykonali 2 763 intervencí a 205 kontaktů, zodpověděli celkově 2 667 dotazů, a to v 18 oblastech práva, ve které Občanská poradna poradenství poskytuje, a to ve snaze nalézt s klientem optimální cestu řešení problému nebo rady, hájit práva klienta a pomoci klientovi vyjádřit své potřeby. Služby jsou vždy poskytovány na bázi profesionality, kvality, bezplatnosti, důvěrnosti a nestrannosti.

Občanská poradna se i v roce 2015 angažovala v oblasti preventivních aktivit, zaměřených na veřejnost, a to v rámci zvýšení právního a sociálního povědomí osob, a to jak „běžné“ veřejnosti, tak i klientů různých zařízení, sociálních služeb, institucí, žáků základních a středních škol. Tyto preventivní aktivity byly prováděny prostřednictvím přednášek, zejména na témata z oblasti uzavírání spotřebitelských smluv, práv a povinností spotřebitele, oblasti finanční gramotnosti osob.

Za rok 2015 bylo provedeno 18 přednášek s průměrným počtem osob 25 osob/1 přednáška. Rovněž se Občanská poradna angažuje v osvětě rubrikou „Občanské judo“, která vychází v opavském týdeník Region Opavsko.

➤ **Probační resocializační a reintegrační programy**

Na realizaci opatření se podílí Probační a mediační služba ČR. Probační a resocializační programy a reintegrační programy v okrese Opava pro dospělé klienty neprobíhají. Důvodem je nízká motivace klientů se projektu zúčastnit. Armáda spásy dále poskytuje pracovní sociální rehabilitaci, ale cílovou skupinou nejsou přímo osoby v konfliktu se zákonem. Opatření je však splněno alespoň částečně, v návaznosti na skutečnost, že v roce 2015 úspěšně absolvovali 3 uživatelé resocializační program PUNKT.

Cíl 7.3. Udržení a rozvoj pobytových služeb

➤ **azylové domy**

Jedinou pobytovou službou pro osoby bez přístřeší v Opavě je azylový dům, který provozuje Armáda spásy. Služba je poskytována v objektu na Nákladní ulici.

Klienti využívají prostory vyhrazené jenom pro danou sociální službu ve stanovený čas poskytování sociální služby. Klienti azylového domu mohou využívat společenskou místnost, která je určena jenom pro sociální službu azylový dům. Na každém patře došlo k vytvoření kuchyňky, kde si klienti mohou připravovat stravu.

V lednu 2015 organizace navýšila kapacitu azylového domu o 2 místa a to na 33 míst, včetně tréninkových bytů (26 azylový dům, 7 tréninkové byty).

Azylovým domem prošlo v roce 2015 celkem 54 jedinečných uživatelů, což je o 6 uživatelů méně oproti roku 2014, došlo však k navýšení lůžkodnů a to na 10 053, což je oproti roku 2014 nárůst o 1 370 lůžkodnů.

V rámci volnočasových aktivit proběhlo velikonoční a vánoční vyrábění ozdob, turnaj v šipkách, organizace také darem obdržela pro uživatele azylového domu stolní fotbal.

V roce 2015 se podařily následující úspěchy: 12 uživatelů azylového domu si našlo zaměstnání na smlouvu, 3 uživatelé si našli zaměstnání i s bydlením, 1 uživatel odešel do podnájmu, 3 uživatelé odešli do komerční ubytovny, 1 uživatel odešel po pěti letech čekání do domova pro seniory a 1 uživatel přešel do služby chráněné bydlení.

V rámci projektu Restart firmy Siemens získal jeden uživatel zaměstnání i s bydlením mimo Opavu.

➤ **nouzové ubytování**

S ohledem na velkou finanční náročnost na provoz a údržbu nouzového ubytování a s přihlédnutím ke zkušenostem poskytovatelů sociálních služeb s provozování této služby v minulosti, se v roce 2015 nezřídilo nouzové ubytování pro cílovou skupinu. Opatření tudíž nebylo splněno.

Cíl 7.4. Rozvoj terénních programů

➤ **terénní program pro osoby ohrožené rizikovým způsobem života**

Na plnění opatření se podílí Armáda spásy v ČR. Opatření nebylo v roce 2015 realizováno, vzhledem k tomu, že sociální služba je zaregistrována od data 01.01.2016. Začátek poskytování služby terénní programy je plánován s ohledem na nezajištění finančních prostředků od 01.04.2016.

Zdroje informací a financování:

Souhrnné tabulky vypovídají převážně o zařízeních, které jsou podporovány v rámci dotací SMO na sociální a související služby.

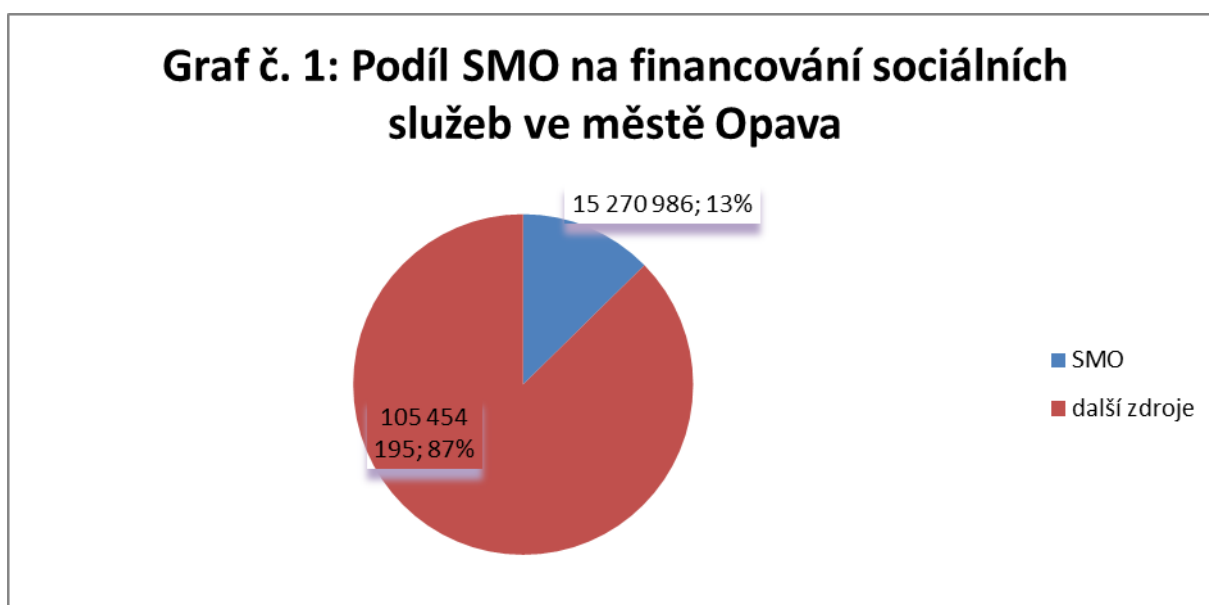
Přehled o celkových částkách podle zdrojů financování jednotlivých cílů a opatření je uveden v souhrnných tabulkách (viz přílohy č. 3 a 4).

II. Struktura a zdroje financování cílů a opatření

Celkový přehled o získaných finančních prostředcích podle zdrojů financování v roce 2015 (viz příloha č. 3):

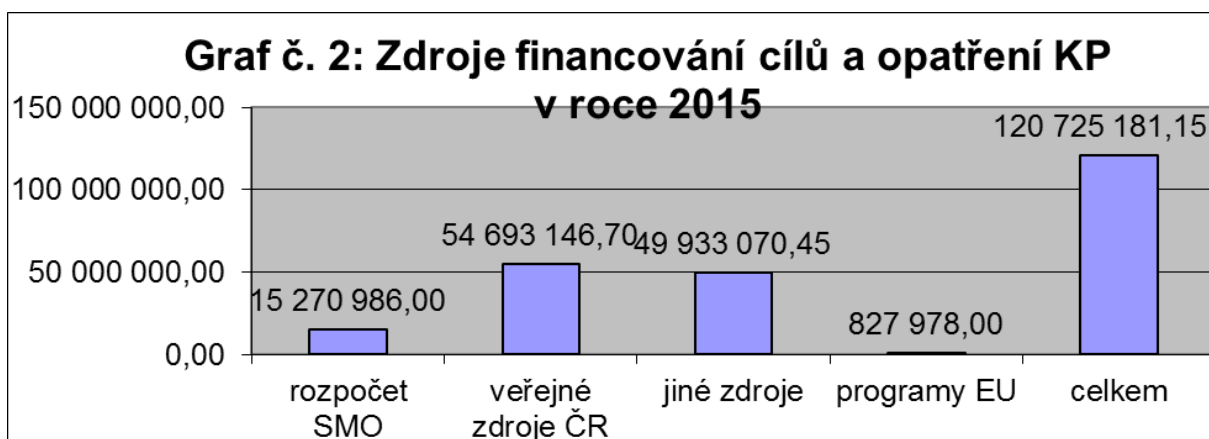
Celkový objem finančních prostředků 120.725.181,15 Kč byl vynaložen na realizaci sociálních služeb v rámci cílů a opatření Komunitního plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb statutárního města Opavy na období 2014 - 2016 za rok 2015.

Níže uvedený graf znázorňuje podíl finančních prostředků z rozpočtu SMO a dalších zdrojů na financování sociálních a souvisejících služeb na území SMO.

Příspěvek SMO představuje 13%, celkem se jedná o částku **15.270.986,00 Kč**. V této částce je zahrnut objem dotací na sociální a související služby (13.861.592,00 Kč), dále příspěvek SMO pro Seniorcentrum Opava, p.o. (1.000.000,00 Kč). Částka obsahuje rovněž 206.129,00 Kč, což jsou finanční prostředky vynaložené na aktivity v rámci Komunitního plánování sociálních služeb na rok 2015 (Den sociálních služeb, vzdělávací akce, společné setkání pracovních skupin a jiné) a mzdové náklady na terénního sociálního pracovníka Magistrátu města Opavy (203.265,00 Kč).

V dalším grafickém znázornění jsou uvedeny veškeré zdroje financování cílů a opatření KP v roce 2015.

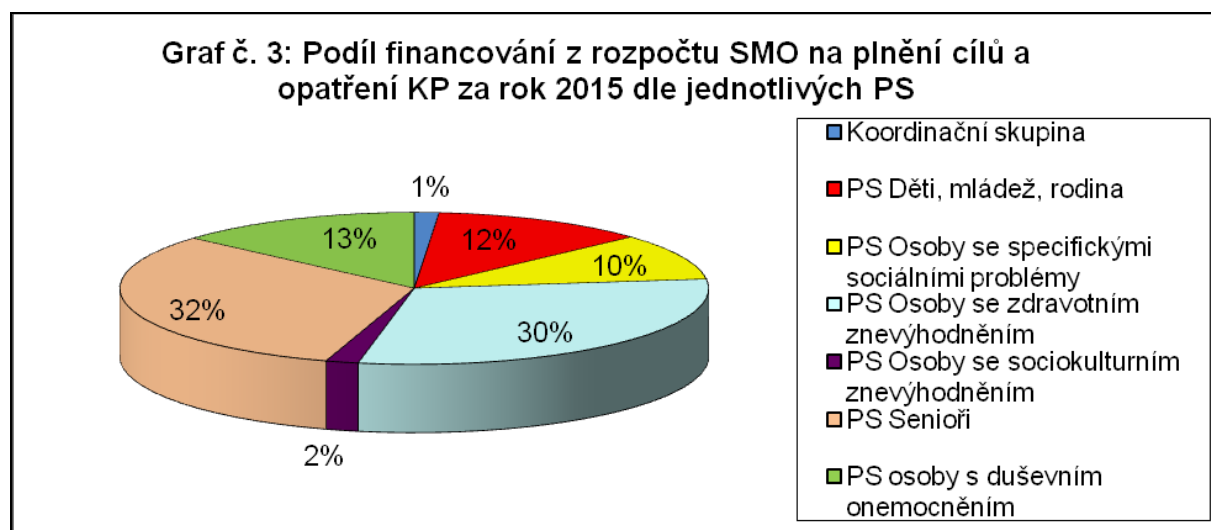
Z grafu vyplývá, že největším zdrojem financování byly veřejné zdroje ČR (Úřady práce, MPSV, kraje) s celkovým objemem financí 54.693.146,70 Kč, které činí 45% z celkového objemu financí (viz graf č. 2).

Druhým největším zdrojem financování byly jiné zdroje (úhrady uživatelů, dary, nadace) s celkovým objemem financí 49.933.070,45 Kč, který činí 41% z celkového objemu financí (viz graf č. 2).

Nejmenším zdrojem financování byly programy EU, ze kterých byla poskytnuta částka 827.978,00 Kč, tedy 1% z celkového objemu financí (viz graf č. 2).

Na základě uzavření smlouvy o podpoře sociálních služeb mezi statutárním městem Opava a Moravskoslezským krajem byli vybráni poskytovatelé služeb sociální prevence (azylový dům, sociální rehabilitace a nízkoprahové denní centrum) v roce 2015 financování z rozpočtu Moravskoslezského kraje v rámci individuálního projektu (dále IP) „Optimalizace sítě služeb sociální prevence v Moravskoslezském kraji“. V letech 2015 a 2016 se SMO zavázalo podílet se spolu s MSK dle sjednaných podmínek na podpoře vybraných sociálních služeb, a to formou účelově určené dotace do rozpočtu kraje v celkové maximální výši 10.180.189,00 Kč (5.091.000,00 Kč/rok). Tyto finanční prostředky jsou však započteny ve veřejných zdrojích ČR, vzhledem k tomu, že vyplácení dotace organizacím bylo poskytnuto ze strany Moravskoslezského kraje.

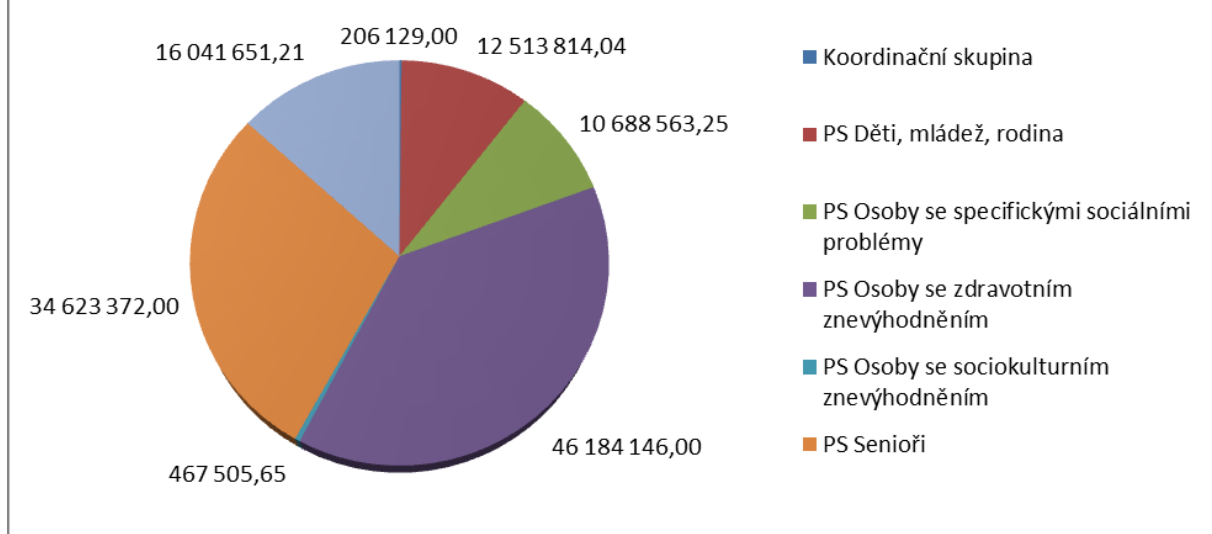
Níže uvedený graf znázorňuje procentuální podíl financování přímo z rozpočtu SMO na plnění cílů a opatření KP za rok 2015 dle jednotlivých pracovních skupin.

Největší podíl financí byl z rozpočtu SMO vynaložen pro plnění opatření komunitního plánu za pracovní skupinu Senioři. Celkem se jedná o částku 4.839.000,00 Kč. Dále následuje pracovní skupina Osoby se zdravotním znevýhodněním - 4.591.987,00 Kč, Osoby s duševním onemocněním – 2.068.620,00 Kč, Děti, mládež, rodina – 1.781.000,00 Kč, Osoby se specifickými sociálními problémy - 1.511.829,00 Kč a Osoby se sociokulturním znevýhodněním - 272.421,00 Kč. Nejmenší podíl financí byl vynaložen pro plnění opatření koordinační skupiny - 206.129,00 Kč.

Poslední graf dále znázorňuje podíl financování ze všech zdrojů na plnění cílů a opatření komunitního plánu za rok 2015 dle jednotlivých pracovních skupin.

Graf č. 4: Podíl financování na plnění cílů a opatření KP dle jednotlivých PS

Z grafu vyplývá, že největší podíl financí ze všech zdrojů byl vynaložen na plnění opatření komunitního plánu za pracovní skupinu **Osoby se zdravotním znevýhodněním**, a to **46.184.146,00 Kč**. Dále následuje pracovní skupina **Senioři**, s celkovým podílem **34.623.372,00 Kč**, PS Osoby s duševním onemocněním, s částkou **16.041.651,21 Kč**, Děti, mládež a rodina s podílem **12.513.814,04 Kč**, Osoby se specifickými sociálními problémy - **10.688.563,25 Kč**. Nejmenší podíl finančních prostředků byl vynaložen na financování opatření KP za pracovní skupinu Osoby se sociokulturním znevýhodněním - **467.505,65 Kč** a Koordinační skupinu - **206.129,00 Kč**.

III. Závěr

Tabulka č. 2 Míra naplnění stanovených opatření za jednotlivé skupiny

Název skupiny	Splněno	Částečně	Nesplněno	Celkem
Koordinační skupina	5	2	2	9
Pracovní skupina Senioři	6	1	1	8
Pracovní skupina Osoby se zdravotním znevýhodněním	10	2	1	13
Pracovní skupiny Osoby s duševním onemocněním	4	4	1	9
Pracovní skupina Osoby se sociokulturním znevýhodněním	10	1	1	12
Pracovní skupina Děti, mládež, rodina	6	2	0	8
Pracovní skupina Osoby se specifickými sociálními problémy	8	1	2	11
Celkem všechny skupiny	49	13	8	70
Míra plnění v procentech	70%	19%	11%	100,00%

Výše uvedená tabulka znázorňuje míru plnění opatření za jednotlivé pracovní skupiny. **Z tabulky vyplývá, že 70% opatření se podařilo v roce 2015 splnit. 19% opatření se podařilo splnit částečně.** Celkově se tedy jedná o **89% míru plnění** realizace všech 70 opatření. Oproti roku 2014 došlo k navýšení počtu opatření (z 67 na 70) a zároveň k mírnému navýšení míry plnění těchto opatření.

Za největší přínos realizace druhého roku 3. Komunitního plánu lze považovat především udržení funkčního systému stávajících sociálních a souvisejících služeb na území města Opavy. Významný podíl na jeho udržení mělo SMO, které ze svého rozpočtu podpořilo celkem 27 organizací. Tyto organizace poskytly sociální či související službu 15 427 uživatelům.

Také v roce 2015 pokračoval Individuální projekt Moravskoslezského kraje „Podpora a rozvoj služeb sociální prevence v Moravskoslezském kraji“, který zajistil financování několika poskytovatelům služeb sociální prevence (azylový dům, sociální rehabilitace, nízkoprahová denní centra). Na jeho financování se v roce 2015 podílel Moravskoslezský kraj i SMO.

V roce 2015 se i nadále dařilo naplňovat jedno z důležitých opatření KP, a to potřebná odlehčovací služba pro seniory, kterou od roku 2014 poskytuje organizace Vila Vančurova o.p.s. Charitě Opava se v roce 2015 podařilo navýšit kapacitu chráněného bydlení v Domě sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlašovičkách o 3 byty. Úspěchem rovněž je, že se i v roce 2015 dařilo poskytovat služby v kontaktním místě na ubytovně U Cukrovaru, kde došlo ke spolupráci organizací ve městě ve prospěch cílové skupiny osoby se sociokulturním znevýhodněním. Přímou v prostorách ubytovny bylo zřízeno ve spolupráci s pracovištěm protidrogového koordinátora a prevence kriminality od října 2014 kontaktní místo, které bylo v provozu i v roce 2015. V daném prostoru se střídali poskytovatelé sociálních služeb a pracovníci odboru sociálních věcí MMO, kteří ubytovaným rodinám poskytovali své služby.

Vzhledem k pozitivnímu hodnocení celého projektu, jak ze strany samotných obyvatel ubytovny, tak ze strany občanů v blízkém okolí, je v plánu v této činnosti pokračovat.

V průběhu roku 2015 byla v pracovní skupině Osoby se zdravotním znevýhodněním řešena problematika absence služby pro osoby s poruchou autistického spektra, vzhledem k tomu, že žádný z poskytovatelů sociálních služeb prozatím nemá registrovanou tuto cílovou skupinu. Problémem je, že v Opavě není poskytována žádná sociální služba zaměřující se na osoby s autismem, přičemž počet těchto dětí v posledních letech rapidně narůstá, na což upozorňují také pracovníci Denního stacionáře Mraveneček.

V červnu roku 2015 se uskutečnilo jednání u kulatého stolu pod záštitou MSK, na němž pečující osoby vyslovily požadavek zabývat se tím, na jaké sociální služby se mohou obrátit v případě, že potřebují zajistit péči o rodinného příslušníka se zdravotním nebo kombinovaným postižením po dobu, kdy toho pečující osoba sama o sobě není schopna.

Na základě uvedeného podnětu pečujících osob vznikla v rámci procesu KP specifická Pracovní skupina pro úkol, do které se mimo zástupce MMO a poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb zapojila také široká veřejnost (pečující a zainteresované osoby). Pracovní skupina na podzim roku 2015 realizovala dotazníkové šetření ke zjišťování potřeb pečujících osob a osob s mentálním a kombinovaným postižením, o kterém byla veřejnost informována prostřednictvím zpravodaje Hláska, TV Polar, webových stránek i pracovních skupin KP. Celkem bylo přijato 47 vyplněných dotazníků. Následně se začala zpracovávat Závěrečná zpráva z Pracovní skupiny pro úkol: Definování potřeb pečujících o osobu se zdravotním postižením, která bude mimo jiné podkladem pro výzkum realizovaný Slezskou univerzitou v roce 2016.

Problematické oblasti – Stále přetrvávajícím problémem je absence sociální služby pro osoby s poruchou autistického spektra. V roce 2015 se tato problematika začala intenzivně řešit (viz výše uvedené informace k PS pro úkol a dotazníkovému šetření) a je v plánu tuto situaci intenzivně řešit i v roce 2016 (výzkum prováděný zástupci Slezské univerzity v Opavě zaměřený na toto téma, zjištění příkladů dobré praxe z okolních měst, hledání vhodné alternativy k zabezpečení dané cílové skupiny).

Další dlouhodobě nevyřešenou oblastí jsou odlehčovací služby. Ve městě Opava je organizací Vila Vančurova o.p.s. poskytována odlehčovací služba pro seniory, která je zájemci plně využívána, avšak pro jiné cílové skupiny (osoby se zdravotním znevýhodněním a osoby s duševním onemocněním) se tuto sociální službu zřídit nepodařilo (služba je finančně nákladná a nebyl nalezen vhodný poskytovatel). Situaci se snaží řešit i příspěvková organizace Sírius, která v roce 2015 poskytovala alespoň tzv. krátkodobé pobyty, o které byl velký zájem. Krátkodobé pobyty byly určeny především pro děti a mladé dospělé, s cílem umožnit pečujícím osobám oddech a odpočinek a podpořit je v možnosti ověřit si bezpečí poskytovaných služeb.

Seznam použitých zkratk:

CSS	centrum sociálních služeb
CZP	Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o.p.s.
ČR	Česká republika
DPS	domov pro seniory
DZR	domov se zvláštním režimem
EU	Evropská unie
FOD	Fond ohrožených dětí
CHB	chráněné bydlení
CHD	chráněné dílny
IKV	interkulturní výchova
IP MSK	Individuální projekt Moravskoslezského kraje
KKC	Krizové a kontaktní centrum „Pod slunečником“
KC	komunitní centrum
KD	klub důchodců
KP	komunitní plán, komunitní plánování
KPSS	komunitní plánování sociálních služeb
KS	koordinační skupina
MMO	Magistrát města Opavy
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NNO	nestátní nezisková organizace
NOZ	nový občanský zákoník
NP	následná péče
NZDM	nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
o.s.	občanské sdružení
OSPOD	oddělení sociálně právní ochrany dětí
OSV	odbor sociálních věcí
OZP	osoby se zdravotním postižením
OZZ	osoby se zdravotním znevýhodněním
PMS	Probační a mediační služba
PN	psychiatrická nemocnice
PPP	pedagogicko-psychologická poradna
PPPD	pěstounská péče na přechodnou dobu
PS	pracovní skupina
PRP	Probační resocializační a reintegrační programy
RK	Realitní kancelář
ROP	Regionální operační program
SJM	společné jmění manželů
SLU	Slezská univerzita v Opavě
SMO	Statutární město Opava
SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
SŠ	střední škola
SVI	System včasné intervence
TM	Tým pro mládež
ÚP	Úřad práce
ZP	zákoník práce
z.s.	zapsaný spolek
ZŠ	základní škola

Příloha č. 1: Příklady dobré praxe poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb

Pracovní skupina Osoby se zdravotním znevýhodněním

Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s., Raná péče pro Moravu a Slezsko

Rodina, žijící v Opavě, je v pravidelné péči poradce rané péče. Celkem v ní proběhlo 8 terénní, 6 telefonických a 35 emailových konzultací. V tomto případě se jednalo o chlapce s kombinovaným postižením.

Hlavní potřebou maminky bylo získat dovednosti, aby se mohla aktivně podílet na sluchové rehabilitaci svého dítěte. Dalším cílem bylo zahájit funkční komunikaci s dítětem a schopnost učit se jíst i tuhou stravu.

Poradce učil maminku v domácím prostředí, jak zaujmout pozornost dítěte a odbourávat tak nežádoucí chování v podobě sebepoškozování. Tím se také maminka naučila, jak může posilovat oční kontakt s chlapcem.

Společně se věnovaly orofaciální stimulaci a jejímu významu v souvislosti se stravováním chlapce. Později se podařilo, že chlapec mohl sníst piškoty a jiné potraviny.

Poradce naučil maminku, jak může lépe fixovat sluchadla na uších a chlapec je mohl nosit co nejdéle.

Maminka se zúčastnila pobytové akce pro rodiny s dětmi v rámci projektu Moravskoslezského kraje, kde získala potřebné odborné informace, kontakty na jiné rodiny a možnost na místě se učit rozvíjet sluchové a komunikační dovednosti svého syna.

V současné době pokračuje poradce s maminkou v podpoře sluchové rehabilitace a využití znaků znakového jazyka v komunikaci.

Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o.p.s. – Osobní asistence

V rámci poradny pro osoby se zdravotním postižením pomohli poradenští pracovníci s oslovením nadací a získáním finančních darů na pořízení kompenzačních pomůcek a zajištění sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením.

Dalším příkladem dobré praxe je, že v průběhu realizace projektu „Na trhu práce máme své místo!“ nastoupilo 17 účastníků do zaměstnání (celkový počet účastníků 24).

KAFIRA o.p.s., - sociální rehabilitace

Paní Hanka je naší uživatelkou již třetím rokem. Před třemi lety podstoupila operaci šedého zákalu, v důsledku které se její zrak velmi zhoršil až na úroveň praktické slepoty. Celý její život se v tomto okamžiku změnil. Nedokázala již zvládat situace každodenního života běžným způsobem, byla velmi nejistá, bojácná, odkázána na pomoc druhých. V této době nastoupila do naší služby Sociální rehabilitace. Během tří let, kdy naší službu využívá, prošla mnohými nácvikovými kurzy, které přispěly k dnešní její samostatnosti a soběstačnosti.

Účastnila se u nás například nácvikového kurzu Braillova písma, které se naučila aktivně používat již za 3 měsíce a nyní si dokáže přečíst i kuchařku nebo povídku v tomto písmu. Dále absolvovala nácvikový kurz prostorové orientace a samostatného pohybu. V chůzi s bílou holí byla zpočátku velmi nejistá, delší dobu se bílou hůl bála a styděla vůbec vytáhnout z kabelky. Dnes bez sebemenších problémů umí trasu z domu do obchodu, k nám na středisko a zpět domů.

Také u nás navštěvovala nácvikový kurz práce s digitální kompenzační pomůckou na bázi PC, díky kterému zvládla běžnou práci se svou novou kompenzační pomůckou na bázi PC. Následně absolvovala kurzy práce s osobním počítačem a internetem. V současné době již zvládá běžnou práci na počítači, umí si naskenovat potřebné dokumenty, upravovat dokumenty, používat emailovou poštu, skype a hlavně si vyhledávat potřebné informace na internetu, což je pro člověka se zrakovým handicapem při práci s počítačem to nejtěžší. I to, a mnoho dalšího, p. Hanka zvládá jako zdravý člověk bez známky zrakového handicapu.

Pracovní skupina Osoby s duševním onemocněním

ANIMA VIVA, z.s. - PODPOROVANÉ ZAMĚSTNÁVÁNÍ OZP PŘI ANIMA VIVA z.s.

Muž (33 let) do zařízení organizace ANIMA VIVA z.s. přišel na doporučení Psychiatrické nemocnice Opava. Jednalo se o období těsně po propuštění a klientovým prvotním cílem bylo zlepšení zdravotního stavu, takto si cíl definoval při podpisu smlouvy o nástupu do služby sociální rehabilitace. Z počátku byl hodně uzavřený, jeho komunikace byla omezena na nutnou míru fungování ve společnosti ostatních klientů a terapeutů. Před onemocněním se profesionálně věnoval hudbě, která byla rovněž předmětem jeho studií a naplňovala většinu klientova volného i pracovního času. Po zásahu psychického onemocnění do jeho života hudbu zcela opustil, odmítal hrát na kytaru, zpívat i vyučovat žáky. V rámci sociální rehabilitace se zapojil do nácviku komunikace. Z počátku bojoval klient s vůlí, aby do aktivity vůbec přišel. Postupem času se jeho motivace stupňovala a s ní i míra komunikace, která byla mnohem otevřenější. Závěrečné zhodnocení klienta se neslo v tématu zvýšeného sebevědomí, které podpořilo jeho rozhodnutí zlepšit se v počítačové gramotnosti. Přes nácvik PC dovedností, ve kterém se naučil základům práce s textovým editorem, se klient přenesl do rozhodnutí zapojit se do přípravy k práci. Cíl klienta byl v každé aktivitě vždy jasný a v okamžiku, kdy sám cítil, že ho dosáhl, aktivitu ukončil, v čemž byl pracovníky podporován. Nevytvářel si závislost na službě, naopak zvyšoval své sebevědomí a obnovoval své schopnosti a dovednosti, o kterých si myslel, že vlivem onemocnění přišel. Klient v organizaci ANIMA VIVA z.s. prošel od aktivit sociální rehabilitace, přes přípravu k práci až k pozici pomocného provozního pracovníka na chráněném pracovním místě. Během procesu rehabilitace a návazných aktivit znovu našel cestu k hudbě. Začal nejen opět hrát na kytaru, ale dokonce znovu dálkově studuje hru na kytaru na Konzervatoři. Na chráněném pracovním místě postoupil z pomocného provozního pracovníka kooperačního výrobního programu na pomocného provozního pracovníka obsluhy tréninkové kavárny v KC Liptovská. Mužův zdravotní stav je stabilizovaný, je spokojený, jeho vůle, motivace, získané dovednosti a znovunabytí sebevědomí jej směřují k plnohodnotnému uplatnění na otevřeném trhu práce.

ANIMA VIVA, z.s. - sociální rehabilitace

Klientka vyhledala službu sociální rehabilitaci na základě doporučení psychoterapeutické sestry Psychiatrické nemocnice v Opavě. Při prvních rozhovorech byly u klientky patrné velmi výrazné úzkostné projevy, nízké sebehodnocení, zmiňovala rovněž přetrvávající pocity osamělosti a izolovanosti. Očekávání klientky při vstupu do služby bylo z její strany jasně definované, a to nalézt pracovní uplatnění. Při podrobnějším zmapování očekávání a dovedností klientky vyplynuly také další potřeby, které se ukázaly jako podstatné pro získání větší soběstačnosti a zvládnutí sociálního kontaktu a komunikace. Na základě toho byl sestaven příslušný individuální rehabilitační plán a jednotlivé aktivity, jejichž prostřednictvím bylo pracováno na stanovených osobních cílech. Vzhledem k prodělanému relapsu nemoci byla docházka do aktivit nastavena postupně zpočátku se zaměřením především na začlenění do společenského prostředí – klientka začala navštěvovat trénink kognitivních funkcí a nácvik vaření. Její psychický stav byl zpočátku velmi kolísavý, bylo nutné ji v aktivitách výrazně podporovat a vzhledem k nízkému sebehodnocení oceňovat i za drobné zvládnuté kroky při naplňování cíle. Po několika měsících byl rozsah podpory rozšířen o nácvik obsluhy a přípravy nápojů a nácvik jemné motoriky se zaměřením na upevnění pracovních schopností a návyků. Během rehabilitace byly znatelné výrazné posuny: klientka byla jistější v sociálním kontaktu, zvýšilo se její sebehodnocení, upevnila se motivace i vůle pracovat na získání nových dovedností. Za průběžné podpory terapeutek SR klientka byla v závěru výrazně motivovaná pracovat a došlo k znovuoživení pracovních schopností. Získala pracovní uplatnění v ANIMA VIVA z.s. na chráněném pracovním místě

jako pomocný provozní pracovník a následně si vlastní iniciativou našla pracovní uplatnění přímo na otevřeném trhu práce, kde v současné době pracuje na poloviční úvazek.

ANIMA VIVA, z.s. - Sociální poradna ANIMA VIVA z.s.

Klient Peter, t.č. ubytován v chráněném bydlení v Opavě, kontaktoval v roce 2015 opakovaně poradnu ANIMA VIVA během své hospitalizace v PN Opava. Sociální pracovnice Sociální poradny ANIMA VIVA z.s. s ním řešila problematiku bydlení a dávek. Klient měl snahu se přestěhovat zpět za rodinou na Slovensko. Vzhledem k pozastavení jeho invalidního důchodu (nebylo mu doručeno na Slovensko předvolání k posudkové komisi) byl nucen se vrátit zpět. Na jeho bytě v Havířově však vznikl dluh na nájemném a byl soudně vystěhován, našel azyl v jednom z chráněných bydlení v Opavě. Sociální poradnu ANIMA VIVA z.s. tentokrát kontaktoval ve věci navyšujících se dluhů, o kterých pomalu ztratil přehled a sporů o výživném na dva syny a dceru. V poradně byla sepsána nejprve žádost o zrušení výživného na jednoho ze synů, který nabyl zletilosti a začal již sám vydělávat. Následně s podporou sociální pracovnice dali dohromady portfolio asi 9 věřitelů, u kterých pan Peter dlužil, zahrnuli navíc dlužné výživné. Sociální pracovnice mu nabídla a vysvětlila okolnosti institutu oddlužení. Peter se nejprve rozmyšlel, celá záležitost se mu zdála složitá, ale nakonec souhlasil, aby si byl schopen udržet bydlení a nemusel neustále dostávat obsílky z exekucí. S pomocí sociální pracovnice poradny byla započata komunikace se soudem v Havířově, ČSSZ a věřiteli, aby bylo možné zajistit potřebné podklady. V říjnu 2015 následně podali návrh na povolení oddlužení ke Krajskému soudu v Ostravě. V prosinci 2015 oddlužení soud povolil a přidělil insolvenčního správce. V únoru 2016 proběhlo stání u soudu, kam ho pracovnice poradny doprovodila. Závěrem se zde setkala s insolvenčním správcem, aby ujasnili další postup. U soudu byl Peter nervózní a byl rád, že má doprovod coby psychologickou podporu. Soud rozhodl v jeho prospěch a při schválení oddlužení se mu velice ulevilo. Dále již pan Peter bude komunikovat s přiděleným insolvenčním správcem. V chráněném bydlení by měl podepisovat novou smlouvu, kde mu bydlení prodlouží, s bývalou manželkou a dětmi se také domluvil na další úhradě výživného v rámci svého oddlužení.

FOKUS-Opava, z.s. – Sociální rehabilitace

Klientka se s podporou domluvila na činnosti v domově pro seniory. Nyní tam dochází jako dobrovolník – společnice 1x týdně za obyvateli domova.

Klient se zařadil do pracovního procesu na trhu práce, svůj úvazek postupně zvyšoval – snižoval podporu služby. Nyní pracuje 4 dny v týdnu a již nepotřebuje podporu služby sociální rehabilitace.

Během podzimu jsme žádali Úřad práce v Opavě o přípravu k práci – pracovní rehabilitace, do které budou zařazeny 2 uživatelky sociální rehabilitace na pozici Úklid vnitřních prostor. V případě úspěšného pokusu je možnost posunu na chráněné pracovní místo.

Klient pracoval na chráněném místě (výroba košíků). Na tomto místě pracoval sám a pracovníci sociální rehabilitace byli poblíž a k dispozici, kdykoliv potřeboval. Tato náplň práce však byla ukončena. Podařilo se mu pokračovat v práci na chráněném pracovním místě, přestože musel změnit místo výkonu práce, na novou činnost se zaučit, zvládat větší fyzickou zátěž při práci a pracovat v kolektivu ostatních pracovníků na chráněných místech pouze pod vedením pracovního asistenta dílny. Podařilo se mu také zvládnout i navýšení pracovního úvazku.

FOKUS-Opava, z.s.– Podpora samostatného bydlení

Klient se dokázal osamostatnit a našel si vlastní pronájem. Nyní zvládá bydlet sám s menší podporou.

FOKUS-Opava, z.s. – Služby následné péče

Klientka s duševním onemocněním z si hledala zaměstnání v místě svého bydliště. Podpora při rozesílání emailů potenciálním zaměstnavatelům – nalezení práce na nechráněném trhu práce.

JINAK o.p.s. – Podpora samostatného bydlení

V roce 2015 začal využívat službu mladý muž se sportovním zaměřením a s velkým nadšením se o sebe sám starat a osamostatnit se. V minulosti „vyzkoušel“ několik pobytových služeb – od domova pro osoby se zdravotním postižením, přes několik různých chráněných bydlení na různých místech v kraji. Vždy život v chráněném bydlení dle slov pracovníků zmíněných služeb „nezvládl“ z důvodu „problémového chování“. Jeho přání žít sám, však nemizelo. Služba PODPORA SAMOSTATNÉHO BYDLENÍ JINAK mu pomohla odejít z pobytové služby do vlastního nájemního bytu v Opavě. Začali jsme mu poskytovat terénní službu, která byla ze začátku zajištěna v intenzivním rozsahu, i více než 4 hodiny denně. Podpora byla individuální, kdy pracovník služby měl možnost individuálně s tímto mladým mužem pracovat. Nyní tento muž pracuje na otevřeném trhu práce několik hodin týdně. Dochází do návazných sociálních služeb. Jezdí na výlety, dle svých finančních možností, chodí na ping-pong. V Ostravě se zúčastnil turnaje v ping-pongu neprofesionálních hráčů. Život v bytě je pořád těžký - je potřeba na sobě pracovat, učit se zvládat běžné nástrahy života, hospodařit s penězi a mnoho dalšího. Po několika měsících využívání terénní služby však věříme, že s potřebnou podporou se to podaří...

Charita Opava - chráněné bydlení, služby následné péče

V roce 2015 se konala 3x prezentační komunita služeb Chráněného bydlení a následné péče v Psychiatrické nemocnici v Opavě (tj. 3x 40osob), primariát H. + 2x návštěva pacientů Psychiatrické nemocnice Opava (dále PN) na středisku Chráněné a podporované bydlení (tj. 2x 20osob). Pravidelná účast na Festivalu za ploty v PN Opava.

Organizace celorepublikového setkání pracovní skupiny pro bydlení Asociace komunitních služeb péče o duševní zdraví (poskytovatelé služeb pro osoby s duševním onemocněním) a odborná praxe v rámci setkání pro její členy na oddělení 17B,C, v ambulanci prim. MUDr. Taraby a denním stacionáři MOST, za podpory Anima Viva, z.s. – poskytnutí prostor centra v Kylešovicích + exkurze. Jednání o další spolupráci v rámci zaměstnání peer konzultanta se stacionářem MOST.

V rámci týdnů duševního zdraví organizace akce pro pacienty PN Opava a spolupracující organizace v rámci komunitní péče v Obecním domě Opava (beseda s peer konzultantkou Zahrady 2000 – účast 80 uživatelů, Divadelní představení pro zábavu i poučení – účast přes 100 uživatelů).

Pracovní skupina Děti, mládež, rodina

Armáda spásy v ČR, z.s. - Dům pro ženy a matky s dětmi,

S paní Alenou se pracovníci Domu pro ženy a matky s dětmi seznámili nejdříve ve službě noclehárna. Alena chodila na nocleh denně. Ukázalo se, že má několik dětí, které jsou umístěny v dětském domově. Zpočátku se Alena chtěla pouze vyspat a mít klid. Zanedlouho se na azylovém domě uvolnilo místo a Alena se rozhodla, že si podá žádost. Sdílet pokoj s dalšími 2 ženami nebylo jednoduché, ale mohla se vždy těšit na odpoledne, kdy navštíví své děti. Jako máma už si moc nevěřila. Věděla, že v životě udělala dost chyb a život s ní byl pro její děti často hodně komplikovaný. Teprve po nastěhování do domku Šance se otevřely nové možnosti. Najednou si mohla vodit děti do domečku každý den na návštěvu a Alena si díky tomu uvědomila, že už bez dětí být nechce. Zatoužila dokázat všem (a asi hlavně sama sobě), že si zaslouží další šanci. Dnes má Alena všechny děti zpět ve své péči, bydlí v azylovém domě a plně se soustředí na výchovu svých dětí. S podporou zaměstnanců azylového domu zvládá péči o své děti. Spolupracuje s pracovníky SAS a s jejich pomocí (doučování, doprovody) se daří zvládat náročnou péči o předškoláky a 1 školáka.

Pan Milan přišel do azylového domu, protože se svým dítětem bydlel v naprosto nevyhovujících podmínkách. Hrozilo, že by mu dítě mohlo být odebráno a to rozhodně nehodlal dopustit. Jeho péče o dítě byla od samého začátku příkladná, dokonce sehnal školku, aby si mohl najít zaměstnání a postupně i bydlení. Přihlásil se do projektu Restart a vedení firmy Siemens mu nabídlo práci. Bohužel daleko od Opavy, proto nakonec práci odmítl. Nyní pracuje v rámci projektu veřejně prospěšných prací a intenzivně si hledá bydlení, aby mohl opustit azylový dům a byl nezávislý na podpoře ze strany pracovníků azylového domu.

Pracovní skupina Osoby se specifickými sociálními problémy

Armáda spásy v ČR, z.s. – Nízkoprahové denní centrum

Pan Bohumil přišel do Centra sociálních služeb s tím, že je vyřazen vlastní vinou z Úřadu práce a že nemá žádné peníze a nemá kde spát. Nevěděl jak dál. Do konce doby vyřazení mu zbývaly necelé 2 měsíce, a už se blížil podzim, a on nechtěl spát venku. Peníze na noclehárnu ale neměl. Říkal, že pracoval přes 30 let v zemědělství, ale dnes už asi nikde práci nesežene. Po poradě v pracovním týmu jsme se rozhodli, že mu nabídneme, aby jezdil na zemědělský statek Armády spásy do Strahovic – a my mu na oplátku poskytneme stravu a nocleh na naší noclehárně. Tuto nabídku rád přijal, a byl rád, že když bude opět pracovat, že mu čas rychleji uteče a aspoň přijde na jiné myšlenky. Ve Strahovicích byli s jeho prací spokojeni, a když mu skončila doba vyřazení z evidence ÚP, opět se zaregistroval a pak se nechal i ubytovat na službu azylový dům.

Armáda spásy v ČR, z.s. – Sociální rehabilitace

Pan Igor přišel na azylový dům v červnu 2015 a to přímo z doléčovacího pobytu pro alkoholiky. Celkově se léčil z alkoholu přes rok. Cílem pana Igora byla trvalá abstinence a také nalezení zaměstnání. První dva měsíce byly pro pana Igora náročné, se svou závislostí na alkoholu bojoval, ale ne vždy mu to vyšlo podle jeho představ. Kvůli alkoholu mu byl dokonce ukončen pobyt a navrhnutá možnost opětovné léčby ze závislosti. To však pan Igor odmítl, rozhodl se bojovat s alkoholem sám a znovu se ubytoval na azylový dům. V září 2015 mu byla nabídnuta možnost služby sociální rehabilitace a to na Farmě ve Strahovicích. Pan Igor tuto možnost uvítal, potřeboval mít nějakou činnost, která by mu pomohla mít smysluplně naplněný čas, a také měl zkušenosti s prací v hospodářství. Začal tedy pravidelně na Farmu do Strahovic dojíždět. Jeho klíčový pracovník, který se mu na Farmě ve Strahovicích věnoval, si ho hodně chválil pro jeho aktivitu a opravdový zájem o práci. Pan Igor dostal přidělený stroj, na kterém drtil štěpku, sledoval spotřebu elektrické energie, pravidelně vyhodnocoval stav přístroje apod. Díky tomu se podařilo zjistit, jak stroj opravdu funguje. Pan Igor se osvědčil natolik, že mu byla v říjnu 2015 na Farmě ve Strahovicích nabídnuta práce ve Strahovicích na pracovní smlouvu. Práci s nadšením přijal, byl rád, že může začít také díky pravidelným příjmům splácet své dluhy a také se mu dařila abstinence. V současnosti je stále zaměstnan, bydlí na azylovém domě a daří se mu dobře. Jeho cílem je udržet si trvalou abstinenci a najít si jiné bydlení mimo azylový dům.

Armáda spásy v ČR – Azylový dům pro muže

Pan Aleš přišel na azylový dům na konci roku 2014. Byl sankčně vyřazen z úřadu práce, takže neměl žádné finanční prostředky. Nejprve pobýval dva měsíce na noclehárně a pracoval jako dobrovolník pro Farmu Strahovice – staral se ovce, poté se mohl zaregistrovat zpět na úřad práce a požádal si o ubytování na azylovém domě. Hlavním cílem pana Aleše bylo si najít zaměstnání. Také ho trápily dluhy, ale chtěl je začít řešit, až je bude mít z čeho platit. Pan Aleš si práci hledal, ale z důvodu neúspěchů začal popíjet alkohol, do toho mu také zemřela jeho milovaná maminka. Pro opakované absence v přítomnosti na azylovém domě a nespolečnosti mu byl ukončen pobyt. Pan Aleš to však nevzdal, s alkoholem začal bojovat

a měl velkou touhu přestat pít. Znovu se nechal ubytovat na azylovém domě a začal řešit dědictví, které mu jeho maminka zanechala. Díky prodeji bytu a nabytým penězům poplatil většinu svých dluhů, sepisovali jsme spolu i různé žádosti týkající se odpuštění penále na sociálním pojištění a také žádost o možnost navrácení řidičského průkazu. Poté si pan Aleš znovu hledal práci a tentokrát byl úspěšnější. Jeho kamarád mu nabídl práci v lese i možnost ubytování v Beskydech. Pan Aleš byl z této nabídky velmi nadšen, protože v lese v minulosti pracoval dlouhá léta a toužil po bydlení v přírodě. V létě roku 2015 ukončil pan Aleš pobyt na azylovém domě a odjel za prací s bydlením.

V lednu 2016 přijel pan Aleš na návštěvu do azylového domu. Je stále zaměstnán, provádí se svým parťákem různé údržbářské práce, topičské práce, pracuje i v lese a bydlí v bytovém domě v bytě 2+1 uprostřed přírody. Schválili mu vrácení řidičského průkazu a v současnosti si dělá znovu autoškolu. Byl velmi spokojený a sdělil mi, že se mu splnil jeho sen a poděkoval sociální pracovníci azylového domu za pomoc v jeho tehdy opravdu nelehké situaci.

Pracovní skupina Osoby se sociokulturním znevýhodněním

Komunitní práce na městské ubytovně U Cukrovaru

Vzhledem k narůstajícím problémům na městské ubytovně U Cukrovaru, kde se již delší dobu potýkáme s problémy užívání alkoholu, nedohlížení na děti jejich rodiči a nepořádku kolem ubytovny apod., bylo přímo v prostorách ubytovny zřízeno od října 2014 komunitní centrum. V daném prostoru se střídají nestátní neziskové organizace a pracovníci odboru sociálních věcí MMO, kteří ubytovaným rodinám poskytují své služby. Dalším krokem ke zlepšení celkové situace na ubytovně byla na podzim 2015 realizace projektu, v rámci něhož si obyvatelé městské ubytovny U Cukrovaru vlastními silami zvelebili společné prostory. Celý projekt vzešel z podnětu samotných obyvatel, kteří prostřednictvím pracovní skupiny osob se sociokulturním znevýhodněním komunitního plánování v Opavě navrhli práce, jež by byli sami schopni a ochotni zrealizovat pro zvelebení společného bydlení. Byly provedeny drobné úpravy venkovní části budovy, celý objekt se natřel, stejně tak okna a podhledy. Následně proběhla výmalba vnitřních prostor a oprava části podlahy. Na zakoupení potřebného materiálu byla z rozpočtu odboru školství, kapitoly prevence kriminality vyčleněna částka 30.031,00 Kč. Na samotnou realizaci projektu dohlížel terénní pracovník MMO Martin Lévy. Vzhledem k pozitivnímu hodnocení celého projektu, jak ze strany samotných obyvatel ubytovny, tak ze strany občanů v blízkém okolí, je v plánu v této činnosti pokračovat i v letošním roce.

Příloha č. 2: Seznam organizací, kterým byly poskytnuty účelové dotace na poskytování sociálních a souvisejících služeb v roce 2015 z rozpočtu SMO

Poř. č.	Název organizace (sídlo, IČ)	Název projektu/sociální služby	Financování městem v roce 2015 (Kč)
1.	ANIMA VIVA z.s., Liptovská 1045/21, Opava, IČ 26591014,	a) Sociální rehabilitace-Centrum ANIMA Opava	292 620,00
		b) Sociální poradna ANIMA VIVA z.s. (při PL Opava v areálu SN Opava)	97 000,00
		c) Podporované zaměstnání OZP při CAO	200 000, 00
		Celkem	589 620,00
2.	Armáda spásy v ČR, z.s., Petržilkova 2565/23, Praha, IČ 40613411	a) Centrum sociálních služeb Samaritán - Azylový dům	0,00
		b) Centrum sociálních služeb Samaritán - Noclehárna	183 000,00
		c) Centrum sociálních služeb Samaritán - Nízkoprahové denní centrum	124 618,00
		d) Centrum sociálních služeb Samaritán – Sociální rehabilitace	64 211,00
		e) Azylový dům pro matky s dětmi - Azylový dům	0,00
		f) Azylový dům pro matky s dětmi - Noclehárna	104 000,00
		g) Sbor a Komunitní centrum	0,00
		Celkem	475 829,00
3.	Centrum pro dětský sluch Tamtam, o.p.s., Hábova 1571, Praha, IČ 499811	Raná péče pro Moravu a Slezsko	10 000,00
		Celkem	10 000,00
4.	Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje o.p.s., Bieblova 2922/3, Ostrava, IČ 26593548	a) Poradna pro osoby se zdravotním postižením Opava	97 000,00
		b) Osobní asistence Opava	820 000,00
		Celkem	917 000,00
5.	Česká provincie Kongregace Dcer Božské Lásky, Rooseveltova 886/47, Opava, IČ 00494453	Domov pro seniory - Domově sv. Zdislavy	638 000,00
		Celkem	638 000,00
6.	DŽIVIPEN, o.p.s., Jiráskova 2213/13, Opava, IČ 26571463	Terénní program pro národnostní menšiny	69 156,00
		Celkem	69 156,00
7.	Elim Opava o.p.s., Rolnická 1636/21a, Opava, IČ 68177615	a) Nízkoprahový klub pro děti a mládež Magnet	127 000,00
		b) Krizová pomoc – Krizové centrum Elim Opava	167 000,00

		c) SAS ELIM OPAVA	182 000,00
		d) Dobrovolnické centrum Elim Opava	75 000,00
		Celkem	551 000,00
8.	EKIPA, z.s. , Kylešovská 818/26, IČ 22848614	Chráněné bydlení Maják	100 000,00
		Celkem	100 000,00
9.	EUROTOPIA.CZ, o.p.s. , Zaccalova 27, Opava, IČ 25852345	a) NZDM Klub Modrá kočka	235 000,00
		b) Poradenské středisko Eurotopia	75 000,00
		c) SPOLU – Pro rodiny s dětmi	120 000,00
		d) AMT centrum	359 250,00
		Celkem	789 250,00
10.	FOKUS - Opava, z.s. , Opavská 33, Svobodné Heřmanice, IČ 26990881	a) Služby následné péče	85 000,00
		b) Podpora samostatného bydlení	113 000,00
		c) Sociální rehabilitace	0,00
		d) Chráněná dílna	199 000,00
		Celkem	397 000,00
11.	Fond ohrožených dětí , Na poříčí 1038/6, Praha, IČ 00499277	a) Asistenční, mediační a terapeutické centrum (AMT centrum)	119 750,00
		b) Pomoc sociálně ohroženým rodinám s dětmi	157 000,00
		Celkem	276 750,00
12.	Charita Opava , Přemyslovců 13/26, Opava, IČ 43964591	a) Denní stacionář Mraveneček	672 000,00
		b) Denní stacionář pro seniory	500 000,00
		c) Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlaštovičkách - chráněné bydlení	305 000,00
		d) Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlaštovičkách - sociální rehabilitace	143 216,00
		e) Charitní hospicová péče "Pokojný přístav"	550 000,00
		f) Charitní pečovatelská služba	759 000,00
		g) Chráněné a podporované bydlení pro duševně nemocné - chráněné bydlení	318 000,00
		h) Chráněné a podporované bydlení pro duševně nemocné - následná péče	349 000,00
		i) Chráněné dílny Charity Opava	2 200 000,00
		j) Klub sv. Anežky, klub seniorů Charity Opava	12 000,00
		j) Mateřské centrum Neškola	12 000,00
		k) Občanská poradna - Opava	235 000,00
		l) Radost sociálně terapeutická dílna	305 000,00
		m) Naděje – středisko krizové pomoci	235 000,00
		Celkem	6 595 216,00
13.	JINAK, o.p.s. , Brantice 220, Brantice, IČ 1606085	Podpora samostatného bydlení JINAK	10 000,00
		Celkem	10 000,00
14.	KAFIRA o.p.s. , Horní náměstí 132/47, Opava, IČ 26588773	Sociální rehabilitace	141 771,00
		Celkem	141 771,00

15.	Klub bechtěrevíků z.s., Na slupi 450/4, Praha, IČ 00550477	Chci se dívat lidem do očí	8 000,00
		Celkem	8 000,00
16.	Krizové a kontaktní centrum "Pod slunečníkem" o.p.s., Hradecká 650/16, Opava, IČ 47812052	Kontaktní a krizové centrum "Pod Slunečníkem"	670 000,00
		Celkem	670 000,00
17.	Mateřské centrum OASA - klub pro matku a dítě o.p.s., IČ 26832755	Tematické setkávání rodičů s dětmi od narození	12 000,00
		Celkem	12 000,00
18.	Vila Vančurova o.p.s., Vančurova 1217/5, IČ 00250152	a) Domov pro seniory Vila Vančurova	790 000,00
		b) Odlehčovací služba Vila Vančurova	110 000,00
		Celkem	900 000,00
19.	OPEN HOUSE, o.p.s., Tř. E. Beneše 309/47, Bruntál, IČ 70645671	OPEN STREET Opava	36 000,00
		Celkem	36 000,00
20.	Pečovatelská služba OASA Opava, o.p.s., Poštovní 239, Raduň, IČ 26839857	Terénní pečovatelská služba	480 000,00
		Celkem	480 000,00
21.	Sdružení zdravotně postižených v ČR – okresní výbor Opava, IČ 47813423	Volnočasové aktivity pro seniory a osoby se zdravotním postižením	14 000,00
		Celkem	14 000,00
22.	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých ČR, Krakovská 1695/21, Praha, IČ 65399447	Odborné sociální poradenství pro osoby se zrakovým postižením	78 000,00
		Celkem	78 000,00
23.	Slezská diakonie, Na Nivách 259/7, Český Těšín, IČ 65468562	Poradna Rané péče MATANA	40 000,00
		Celkem	40 000,00
24.	Slezský klub stomiků Opava, z.s., Antonína Sovy 1395/11, Opava, IČ 27050459	Zajištění činnosti Slezského klubu stomiků Opava	5 000,00
		Celkem	5 000,00
25.	Svaz tělesně postižených v ČR, z.s. - okresní organizace Opava, IČ 47814748	Volnočasové aktivity pro tělesně postižené a seniory	14 000,00
		Celkem	14 000,00
26.	Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR, z.s., okresní výbor Opava, IČ 47813415	Služby pro zdravotně postižené osoby civilizačními chorobami	14 000,00
		Celkem	14 000,00
27.	Středisko rané péče SPRP Ostrava, Havlíčkovo nábřeží 2728/38, Ostrava, IČ 75095017	Raná péče pro děti se zrakovým a kombinovaným zrakovým postižením ve městě Opava	30 000,00
		Celkem	30 000,00
	CELKEM		13 861 592,00

Souhrnná finanční tabulka 1 - zdroje financování cílů a opatření KP v roce 2015
Příloha č. 3

Pracovní skupina	rozpočet SMO	veřejné zdroje ČR (Úřad práce, MPSV, Kraje)	jiné zdroje (zahraniční, nadace, klienti)	programy EU	celkem
Koordinační skupina	206 129,00	0,00	0,00	0,00	206 129,00
Senioři	4 839 000,00	10 073 981,00	19 710 391,00	0,00	34 623 372,00
Osoby se zdravotním znevýhodněním	4 591 987,00	20 787 475,00	20 824 684,00	0,00	46 184 146,00
Osoby s duševním onemocněním	2 068 620,00	10 460 383,7	2 684 669,16	827 978,00	16 041 651,21
Osoby se sociokulturním znevýhodněním	272 421,00	1 23 000,00	72 085,00	0,00	467 505,65
Osoby se specifickými sociálními problémy	1 511 829,00	7 266 498,00	1 910 236,25	0,00	10 688 563,25
Děti, mládež, rodina	1 781 000,00	5 981 809,00	4 731 005,04	0,00	12 513 814,04
Celkem (zaokrouhleno)	15 270 986,00	54 693 146,70	49 933 070,45	827 978,00	120 725 181,15
Procentuální podíl	13%	45%	41%	1%	100%

Souhrnná finanční tabulka 2: procentuální podíl zdrojů financování cílů a opatření KP za rok 2015

Příloha č. 4

Pracovní skupina	rozpočet SMO	veřejné zdroje ČR (Úřad práce, MPSV, Kraje)	jiné zdroje (zahraniční, nadace, klienti)	programy EU	celkem
Koordinační skupina	206 129,00	0	0	0	206 129,00
procentuální podíl	100%	0%	0%	0%	100%
Senioři	4 839 000,00	10 073 981,00	19 710 391,00	0	34 623 372,00
procentuální podíl	14%	29%	57%	0%	100%
Osoby se zdravotním znevýhodněním	4 591 987,00	20 787 475,00	20 824 684,00	0	46 184 146,00
procentuální podíl	10%	45%	45%	0%	100%
Osoby s duševním onemocněním	2 068 620,00	10 460 383,70	2 684 669,16	827 978,00	16 041 651,21
procentuální podíl	13%	65%	17%	5%	100%
Osoby se sociokulturním znevýhodněním	272 421,00	123 000,00	72 085,00	0	467 505,65
procentuální podíl	58%	26%	15%	0%	100%
Osoby se specifickými sociálními problémy	1 511 829,00	7 266 498,00	1 910 236,25	0	10 688 563,25
procentuální podíl	14%	68%	18%	0%	100%
Děti, mládež, rodina	1 781 000,00	5 981 809,00	4 731 005,04	0	12 513 814,04
procentuální podíl	14%	48%	38%	0%	100%